

Cestitamo za dan republike vsem našim delavcem!
DOLENJSKI LIST

Kot pušeljc
Novi vrtec v Črnomlju za dan republike najlepše darilo

27. novembra so v Črnomlju svečano odprli prvo sodobno grajeno in novo otroško varstveno ustanovo v obliki, ki bo sprejela 120 otrok, od tega 20 dojenčkov. Zmogljivosti bodo trenutno zadostovale za varstvo najbolj potrebnih, ugotavljajo pa, da je v mestu okrog 400 otrok, ki bi morali v vrtec. Zaenkrat si bodo morali mnogi še pomagati s sosedami, starimi mamami in sosedami. Ustanova bo začela poslovati v začetku decembra, gradnja z opre-

(Nadaljevanje na 4. strani)

ŠOLA BOŠTANJ:
Se bo zrušila?
V noči pred referendumom za šolstvo se je poselel del temelja v učilnici, kjer je bilo volišče

Občinski komunalni inšpektor Stane Kočevar je sicer že spomladaj opazil v poročilo ob pregledu starih učilnic, da razpoke na stenah kažejo, da se na posejajo. Seveda pa nihče ni pričakoval, da bo šlo tako naglo. V noči pred referendumom, 22. novembra, so člani voliščne komisije za referendum o samoupravljanju za šole in izenačitev pravic kmetov in delavcev v zdravstvenem zavarovanju zjutraj opazili ob prednji steni veliko luknjo, dolgo okrog 2 m in široko 1 m, v globino pa je izginito tudi kamenje in več kot meter širokega temelja 90 let stare šolske zgradbe.

Na tem delu zgradbe ni kleti, vendar pa zija pod nekaj prstov debelo plastjo navadnega betona, na katerem leži parket učilnice in hodnika, velikanski lijak, ki je bil v sredo, 22. novembra, dolg že 6 m, širok pa 5 metrov. Predstavniki občinske skupščine so si jama pod učilnico ogledali že v ponedeljek. Takrat so skozi jama pred steno šole vsuli za dva karciona gramoza, ta pa je do srede, 22. novembra, popolnoma izginit v temelja, zrušilo pa se je tudi že 4 m visoka stena. Stara gradnja namreč ne zadrži betona in vezi, zato so se na zidovih pojavile razpoke. Vrtača naprava proti jugovzhodnemu vogalu učilnice, zato obstaja bojazen, da se ta del nadstropne zgradbe zruši. 22. novembra so v jama strpali ponovno razpoke po stenah so zapečatili z mavcem, kar stalno opazujejo. Komunalni inšpektor je odsvetoval

(Nadaljevanje na 4. strani)

Predsedniki delavskih svetov, delovnih skupnosti in sindikalnih organizacij v Krškem zahtevajo združenje sredstev, namenjenih za doslej zapostavljeno gradnjo družbenih stanovanj. Razen tega bodo vztrajali, da bodo delavce v podjetjih še pred iztekom leta seznanili s poslovanjem. (Foto: J. Tepepy).

29. novembra 1955 je nekoli deček z galerije zvezne ljudske skupščine vprašal predsednika Tita: "Tovariš Tito, kateri je tvoj naj srečnejši dan v življenju?"

"Dolgo že živim," je začel odgovarjati tovariš Tito, "vendar do konca vojne nisem doživel posebno srečnih dni. Po vojni pa sem doživel več srečnih dni, ki so v zvezi s srečnimi dnevi vseh naših ljudi. Tak je na primer dan razglasitve republike: zame je ta dan pomnil uresničitev dolgoletnih upov in teženj, ki jih je sleherni revolucionar nosil v svojem srcu. Poleg tega dneva je bilo še mnogo drugih velikih dni v življenju naše domovine in ljudstva."

(Predsednik Tito v pogovoru s pionirji Jugoslavije, 29. novembra 1955)

Ob 400-letnici Gubčevega hrvaško-slovenskega kmečkega punta se spominjamo revolucionarnih idej in dejanj naših prednikov. Njihovi svetli ideali so bili uresničeni pod vodstvom Komunistične partije Jugoslavije in Osvobodilne fronte v velikem osvobodilnem boju pred tremi desetletji. Iz roda v rod bo čaščen in spoštovan spomin na vse, ki so ustvarili našo novo državo - SFRJ Jugoslavijo. - Na sliki: brežiški spomenik revolucije, delo akadem. kiparja Stojana Batića, odkrit ob letošnjem občinskem prazniku v Brežicah (Foto: M. Vesel)

ZAHTEVE PO DRUGAČNI STANOVANJSKI POLITIKI

Določilo, ki ni za današnje rabo

Iz Brežic se obračajo na CK ZKS in na komuniste v republiški skupščini - Šestmesečna odsotnost je preohlapno merilo za izgubo stanovanjske pravice - Najprej stanovanje, šele potem počitniška hišica

"Doseči je treba, da bo vsak izpraznil družbeno stanovanje, če ga ne uporablja pretežni del časa v letu," so zapisali brežiški komunisti, ko so sprejemali naloge za izboljšanje stanovanjskih razmer revnejših slojev.

Občinska konferenca ZK predlaga centralnemu komiteju ZK Slovenije, naj čimprej ugotovi, da je za današnje rabo neprimerno zakonsko določilo, po katerem je mogoče

odzeti družbeno stanovanje le tistemu, ki stanovanja neprekinjeno ne uporablja več kot šest mesecev. Vsak nosilec stanovanjske pravice ima namreč možnost, da v polovici leta vsaj enkrat pride "na obisk" v svoje stanovanje in si tako podaljša pravico do njega.

Družbeno-politične organizacije in občinska skupščina v Brežicah se zaradi tega določila obračajo na komuniste v republiški skupščini. Predlagajo spremembo oziroma črtanje omenjenega določila. Pristojna upravna služba pri občinski skupščini pa je dolžna pripraviti seznam vseh uporabnikov družbenih stanovanj, ki so pretežni del leta odsotni oziroma oddajajo stanovanja podnajemnikom. Po nepopolnih podatkih je v mestu devet takih

družinskih stanovanj, ki bi jih po mnenju občinske konference ZK morali vrniti družbi. Lastniki teh stanovanj so občinska skupščina in delovne organizacije. Potem je tu

(Nadaljevanje na 4. strani)

Društvo za boj proti raku je organiziralo po vsej Sloveniji akcijo za zbiranje starega papirja. V Novem mestu je akcija s pomočjo novomeških osnovnošolcev uspešno izpeljala organizacija Rdečega križa. Na vseh dvoriščih osnovnih šol je po 6-urnem zbiranju ležalo okoli 5 ton starega papirja in krp. Na sliki: učenci OŠ "Katja Rupena" so imeli veliko dela, preden so na dvorišču uredili kupe starih časopisov. (Foto: J. Pezelj)

PRED DNEVOM REPUBLIKE

V tem prelomnem trenutku...

Deset let po zgodovinskem zasedanju AVNOJ je predsednik Tito 29. novembra 1953 v Jajcu pred poslanci ljudstva, člani zveznega izvršnega sveta in mesčani Jajca dejal, da je

"... vse tisto, kar je bilo temeljno v sklepah AVNOJ, namreč: demokracija, samoupravljanje ljudi, republikanska ureditev in narodnostno vprašanje - ostalo nespremenjeno tudi v novi Jugoslaviji, le da je dobivalo čedalje novejšo in popolnejšo obliko..."

Spominjamo se teh besed ob letošnjem državnem prazniku, DNEVU REPUBLIKE. Hvaležni smo tovarišu Titu, ki je vse svoje življenjske moči, misli in čustva vložil in še vedno vlaga za uresničitev enakopravne skupnosti naših narodov in za graditev resnično demokratične države, za priobritev in ohranitev naše neodvisnosti in svobode.

Samoupravljanju delovnih ljudi so bili položeni osnovni temelji že v samem začetku naše revolucije. Ko nas zdaj tovariš Tito znova poziva h krepitvi revolucionarne oblasti delavskega razreda jugoslovanskih narodov, so pred nami njegove pomembne

misli iz pisma, v katerem je dejal:

"Sedanja stopnja je odločilna za nadaljnjo smer in usodo socializma v Jugoslaviji. Bistvo je v tem: ali bo delavski razred postal gospodar nad vso družbeno produkcijo in si zagotovil odločilno vlogo v političnem in družbenem odločanju, ali pa se bodo okrepili tisti odnosi in sile, ki nasprotujejo interesom delavskega razreda, socializma in samoupravljanja. V tem prelomnem trenutku je Zveza za komunistov še bolj odgovorna za smer družbenega razvoja, za delovanje in razvoj sistema socialističnega samoupravljanja, za krepitev revolucionarne oblasti delavskega razreda, za socialistično vsebino vseh družbenih odločitev..."

Zato počastimo tokrat 29. november z delom. Z resničnim prizadevanjem, da bi napake in stranutja odpravili. Ne dovolimo, da bi zbledel duh AVNOJA. Bledel je zaradi nas samih, zaradi naše lagodnosti in zato, ker nismo uresničevali Titovih naporov. In popravimo vse to: zaradi naše bodočnosti in sedanjega trenutka. To smo dolžni tovarišu Titu.

ODBORNICI O PISMU

Nobeden se ne bo izmuznil

Česar prej ni bilo mogoče mesece in mesece napraviti, bo zdaj v 14 dneh urejeno

O nalogah občinske skupščine in njenih organov po pismu predsednika Tita so v Metliki 22. novembra obširno razpravljali. Sklepe s tega zasedanja so v pisмени obliki dobili tudi vsi samoupravni organi v kolektivih, sveti krajevnih skupnosti, sveti in komisije pri občinski skupščini, upravni odbori skladov ter upravni organi.

V metliškem pismu je med drugimi določenih nekaj nalog, za katere je točno rečeno, kdo in do kdaj jih mora izpeljati. Roki so hudo kratki, zato bodo tokrat marsikje delali, da se bo kresalo, in najbrž ne samo v uradnih urah.

Do 15. decembra morajo v vseh podjetjih ugotoviti finančno stanje ob sedanjih in predvidenih stabilizacijskih ukrepih, ki začno veljati januarja 1973, in pripraviti sanacijske programe. Prav tako morajo delavce seznaniti s tem, kaj jih čaka, če bo podjetje zašlo v težave.

Prav tako je 15. december rok za predložitev gradiva v javno razpravo o uresničevanju ustavnih dopolnil in organiziranju temeljnih organizacij združenege dela. Do 20. decembra mora biti nared odlok o stanovanj-

ski politiki z vsemi spremljajočimi predpisi, medtem ko je do konca leta 1972 treba pregledati vse sedaj

(Nadaljevanje na 4. strani)

VREME

Nad srednjo Evropo se je zgradil greben visokega zračnega pritiska. V prihodnjih dneh se bo suho vreme še nadaljevalo, mrz bo popustil. Manjše padavine pričakujemo šele ob koncu tedna.

1 DINAR

DBH

NOVO MESTO

JE VAŠA BANKA

Napovedovanje pridelkov

Dobre ocene razmer na trgu lahko veliko koristijo, slabe pa zavajajo pridelovalce in porabnike živil - Nekateri poskušajo ribariti v kalnem

Nekdanjega ministra za ribištvo A. Normana so izključili iz danskega parlamenta, ker je bil zaradi avtomobilske nesreče obsojen na 30 dni zapora. Norman je tako izgubil poslansko mesto, na katerem je bil celih 22 let. V 123. letih je to tretji primer v zgodovini danskega parlamenta, da je moral nek poslanec za vedno zapustiti parlament. Norman je v trenutku nesreče vozil službeni avtomobil s hitrostjo 80 km na uro in je zaradi njegove nepazljivosti prišlo do nesreče, pri kateri se je tudi sam težko poškodoval.

Poljska vlada je poostriala disciplinske mere in obveznosti administracije, ki skrbi za disciplino in spoštovanje predpisov. Na pobudo vlade so napravili kontrolo v 35.000 gospodarskih organizacijah, pri čemer so odkrili precejšnje število prekrškov v zvezi s finančnim poslovanjem, varnostjo pri delu, alkoholizmom in neopravičnim izostankom z dela.

Lovec na naciste dr. Simon Visental je komentiral zadnje vesti, po katerih naj bi bil Hitlerjev namestnik Martin Borman živ, kot mešanico resnice in fantazije. „Zelo sem skeptičen, ker se je od vojne do danes pojavilo že 25 do 30 lažnivih Bormanov. Številne napačne izjave pa so razumljive, saj ima Borman zelo običajen obraz. V Muenchnu ali Frankfurtu lahko najdete najmanj deset ljudi, ki so zelo podobni Bormanu,“ je izjavil dr. Visental.

V trenutku, ko avstrijska vlada hiti s sprejemanjem kataloga mer za stabilizacijo gospodarstva, so proizvajalci mleka najavili nov skok cen svojih izdelkov. Liter mleka naj bi bil dražji za 30 grošov, maslo za 4 šilinge in sir za 6 šilingov pri kilogramu. Ostali mlečni proizvodi naj bi se podražili za 10 do 15 odstotkov. Vlada komisija za cene je podražitev mleka in mlečnih proizvodov opravila s porastom stroškov za transport, predvidena pa je še podražitev električnega toka.

Kmetovalec rad pogleda po poljih, sadovnjakih in vinogradih ter ugiba, ali bodo pridelki boljši kot lani. Ne dela pa natančnih računov, koliko več bo krompirja, pšenice, jabolk ali grozdja in kako bo pridelke porabil ali prodal. Do žetve ali obiranja se lahko zgodi še marsikaj, kar jih bo zmanjšalo.

Gospodarstveniki pa pravijo, da so nam potrebni natančnejši podatki o pridelkih in potrebah po živilih. Če vemo, koliko bi pojedli kruha, mesa, sadja in zelenjave, če bi bila ta živila po zmernih cenah, potem lahko tudi ugotovimo, koliko bi bilo treba pridelati in prirediti živine, da ne bi bilo težav pri prodaji, niti ne bi bilo treba uvažati, kar je možno pridelati pri nas. Seveda je treba upoštevati tudi predvideni izvoz.

Za ugotavljanje in ocenjevanje razmer na živilskem trgu naj bi skrbel konjunkturna služba. Ta pa lahko igra dvojno vlogo. Poleg tega, da svetuje kmetovalcem, kaj naj pridelujejo in redijo, lahko svetuje tudi porabnikom, da zvečajo porabo tistih živil, ki jih je zaradi ugodne letine veliko, ali celo išče nove porabnike. V nekaterih državah že dela tako. Kadar sadovnjaki obrodijo nadpovprečno, zvečajo porabo sadja tudi v gostiščih, bolnišnicah, vojašnicah in drugod, da pridelki ne bi segnili pri pridelovalcih. Z zvečano porabo želijo obdržati odkupne cene na taki najnižji ravni, ko pridelovalec se ne grozi zguba.

Nekateri napovedi o pridelkih pri nas pa imajo tudi drugačen zven in odmev. Največ slišimo o pšenici, koruzi, sladkorni pesi... To so res najpomembnejša živila. A komu koristi, če zvečajo pridelki? Če vemo prve napovedi o novi žetvi že nekaj tednov po setvi. Pozneje se take napovedi spreminjajo na boljše ali slabše, včasih kar tedensko. Za papriko, paradižnik in druge povrtnine ter razno sadje pa včasih ne zvečajo, koliko je pridelkov, niti takrat, ko že prihajajo na trg. Šele takrat, ko se začne govoriti o uvozu, nastane hrup, da je domačih pridelkov več kot dovolj, saj nekateri že gnijejo pri pridelavcih, ker jih ne morejo prodati.

Po tem bi lahko sklepali, da so napovedi pridelkov nekaterim ljudem bolj konjiček kot

OSLO - Predstavnik norveškega obrambnega ministrstva je sporočil, da so prenehali iskati skrivnostno podmornico, ki se je štiri dni pojavljala v norveških ozemeljskih vodah. Iskanje so prekinili, ker so ugotovili, da je podmornica že zapustila norveške ozemeljske vode. Pod kakšno zastavo je plula, niso ugotovili. Na sliki: ena izmed norveških vojaških ladij, ki so sodelovale pri lovu na neznano podmornico. (Telefoto: UPI)

koristna in potrebna gospodarska dejavnost. Z napačnimi napovedmi pa želijo cene zvišati ali znižati, kakor jim pač bolj ustreza, da bi pobrali več nezaluzenega dohodka ali dobička. To se dogaja pogosto. Taka konjunkturna služba pa diši bolj po dobičkanosni reklami kot po poštenem delu.

Izkušnje kažejo, da se kmetovalci ne morejo zanesti na vse napovedi o dobri ali slabi letini in količinah pridelkov, ko ugibajo, ali naj prodajo svoje pridelke takoj in po kakšnih cenah. Letošnje cene jabolk so pokazale, da morajo biti tudi porabniki živil previdni, ko si pripravljajo ozimnico. Zaradi govoric, da je jabolk zelo malo, so bile začetne cene za ozimnico višje kot poznejše zlasti v tistih krajih, kjer so prodajali jabolka tudi sadjarji iz drugih republik.

Kdor bi rad prodal po visoki ceni, trdi, da je blaga premalo; kdor bi rad kupil po nizki ceni, pa pravi, da je ponudba velika in da lahko dobi drugod po nižji ceni. Taki se ne bojijo, da se bo pozneje pokazalo, da niso govorili resnice. Nekaterim se zdi dovoljeno in moralno vse, kar jim množi denar, čeprav v škodo drugih. Pred njimi se je treba varovati s previdnostjo.

JOŽE PETEK

tedenski zunanjepolitični pregled

Strasti volilnega boja v Zvezni republiki Nemčiji so se poleg, pogajanja med severnovietnamskim in ameriškim predstavnikom o miru v Vietnamu pa so odložena - to je prevladujoča tema zunanjepolitične scene zadnjih sedmih dni. Temu je moč dodati obisk predsednika zveznega izvršnega sveta v Iranu, ki bo imel nedvomno tudi svoj pomen za nadaljni razvoj jugoslovansko-iranskih odnosov.

NADALJEVANJE 4. DECEMBRA: Združene države Amerike očitno želijo iztisniti od svojega nasprotnika čimveč in zato se podpis sporazuma, ki je bil videti še pred nekaj tedni tako blizu, nevarno odmika. To je prevladujoč vtis opazovalcev, ki spremljajo pogajanja med posebnim svetovalcem ameriškega predsednika dr. Henryjem Kissingerjem in njegovim severnovietnamskim partnerjem Le Duc Thojem. Pogajanja so odložili in jih bodo nadaljevali šele 4. decembra. Kissinger se je že vrnil v Washington, kjer je do sledil imel tri pogovore s svojim šefom, Le Duc Tho pa bo skušal v Hanoju čimbolj natančno prenesti ameriške zahteve. Kljub temu, da so pogajanja tajna, je javnost po ovinkih zvedela, da Američani niso več voljni pristati na nekatere predhodne točke doseženega sporazuma. Predvsem to zadeva tisti del nedavno doseženih soglasij, ki govore o prisotnosti severnovietnamskih čet na jugu. Američani sedaj zahtevajo - očitno na izrecno željo saigonskega predsednika Thieuja - odhod vseh severnovietnamskih čet iz Južnega Vietnama, kar sicer v pred nekaj tednih parafiranem osnutku sporazuma niso. Več kot jasno je, da je to zahteva samega Thieuja, ki si želi tako zavarovati položaj za obdobje, ko se bodo Američani dokončno umaknili z bojišča. V Južnem Vietnamu je sedaj sicer samo še okoli 20.000 ameriških vojakov, toda tu je tudi neverjetna koncentracija njihovih letalskih sil in tudi pomorskih. Hanoi zavrača zahteve po umiku čet iz Južnega Vietnama ker trdi, da je to stvar, ki jo mora rešiti obe vietnamski strani sami. Hkrati obtožuje Washington, da namerno zavlčuje pogajanja in ta čas krepi že tako in tako izjemno bogata skladišča orožja južnovietnamske vojske. Hkrati dodajajo, da ne bodo pristali več na nikakršna popuščanja in zahtevajo, da Združene države Amerike brezpogojno izpolnijo določila že sprejetega sporazuma. Na drugi strani pa predsednik Nixon, ki se mu sedaj očitno ne mudi več, saj ima dolga štiri leta časa in nobenih skrbi, kako bo vietnamska vojna vplivala na odločitev volivcev, trdi, da hoče doseči mir za „daljše obdobje“ in „mir, ki bo zagotovil dolgo obdobje stabilnosti“ v tem delu sveta. Očitno je, da ni res tisto, kar je govoril Washington, namreč, da je do resničnega miru v

Vietnamu samo še majhen korak. Umik severnovietnamskih čet iz Južnega Vietnama je najbrž za Hanoi eno izmed ključnih vprašanj in zato je mogoče pričakovati v zvezi s tem še precejšnje in časovno ne tako kratke zaplete. Kaj več bo nemara jasnega po 4. decembru, ko se bosta Kissinger in Le Duc Tho znova sestala v Parizu.

BIJEDIČ V IRANU: Obisk predsednika zveznega izvršnega

Odloženi razgovori

sveta Djemala Bijediča v Iranu je ena izmed tistih državnih akcij, ki jih svet sicer ne spremlja z izrazito pozornostjo in velikimi pričakovanji, ima pa kljub temu precejšen vpliv na boljše odnose med posameznimi državami. Pričakuje se lahko, da bo ta obisk pripomogel k še tesnejšemu sodelovanju med obema državama - kar velja še posebej za gospodarski, ki kljub nekaterim očitnim možnostim v tem trenutku doleč zaostaja za obojestranskimi željami. Zanimivo je, da imata tudi v tem primeru, kot se misli, Jugoslavija in Iran podobna stališča o številnih mednarodnih vprašanjih, da uspešno sodelujeta v Združenih narodih in da tudi sicer v mednarodni areni veljata za državi, ki ju na političnem področju veže močnik skupnega - da vseh treh priložnosti doslej nista uspeli izrabiti tudi za tesnejšo medsebojno gospodarsko povezavo. Obisk predsednika jugoslovanske zvezne vlade, ki ga spremlja močna skupina gospodarskih strokovnjakov, utegne biti zato ena izmed pomembnih prelomnih točk tudi v jugoslovansko-iranskih gospodarskih odnosih.

TELEGRAMI

MADRID - Britanski zunanji minister Home je dopotoval danes v Madrid na pogajanja o Gibraltarju. JERUZALEM - Podpredsednik izraelske vlade Alon bo obiskal prihodnji mesec ZDA, kjer bo razpravljal z zunanjim ministrom Rogerom Ebanom pa bo v prvi polovici decembra obiskal London, kjer bo sodeloval na kongresu socialistične internacionale.

SANTIAGO - V južno čilski provinco Bio-Bio so uvedli izredno stanje po spopadu med pristavi in nasprotniki levičarske vlade predsednika Allendeja.

TRIPOLIS - Sinoči so se v Tripolisu začeli razgovori med predstavnikom dveh jemenskih držav o nastavitvi sporazuma za združitev. Navzoč je tudi libijski predsednik Gadafi.

BEIRUT - Kakor piše Al Mohabre so se po nedavno odkritem poskusu prevrata v Jordanu še zaostrija napetost med jordanskim kraljem Husseinom in prestolonaslednikom Hasanom. List dopušča možnost, da so prevrat pripravljali Hasanovi pristavci.

DAKA - DR Vietnam je priznal Bangladeš. V Hanoju so ob enem sporočili, da je vlada v Daki priznala DR Vietnam.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Začetek uveljavljanja novih (in dokaj ostrih) predpisov, znanih tudi kot „drugi paket“ ukrepov proti nelikvidnosti, torej predpisov, katerih namen je spodbuditi splošno STABILIZACIJO našega gospodarstva - ta začetek je sedaj že tako rekoč tik pred nami. Kot vemo, naj bi začeli veljati novi predpisi že z začetkom novega leta in vprašanja v zvezi s tem, razumljivo, marsikomu povzročajo sive lase.

Ko so na začetku minulega tedna (prejšnji torek) o tem razpravljali na seji komisije za družbeno-ekonomske odnose sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, je sekretar sveta Marjan Rožič zaskrbljeno ugotovil, da mnogo vodilnih v delovnih organizacijah že sedaj nasprotuje družbeno dogovorjenim ukrepom proti nelikvidnosti - češ da stabilizacijske usmeritve tako in tako ne bomo mogli uresničiti, pa bo zategadelj treba odstopiti od začrtanih akcij. V sindikatih so poudarili, da je vsakršno ODLAŠANJE glede dogovorjenih ukrepov sedaj nedopustno, sklicevanje določenih struktur na nekakšne hude težave, ki bodo vanje zašli delavci z uveljavljanjem novih ukrepov (tu gre, kot vemo, za zmanjševanje OD v tistih delovnih organizacijah, ki so nelikvidne itd.), pa je v resnici le demagoški ščit, za katerim se skrivajo interesi tistih, ki bi hoteli ostati pri starem.

Do novega leta je le še malo časa - pa bo sedaj zato nujno pomisliti na vse možne rešitve, ki jih bo treba po republikah pripraviti, da se nam ti ukrepi res ne bi izjalovili. Sindikati ob tem poudarjajo, kako nujno je sedaj, da začnemo zares VARČEVATI pri vsakem dinarju - hkrati pa terjajo, naj vsa razpoložljiva sredstva usmerimo v rezervne sklade, tako da bomo lahko poskrbeli za izplačevanja OSEBNIH DOHODKOV povsod tam, kjer bo potrebna družbena pomoč.

Prav o teh vprašanjih - torej o tem, kako bo po novem letu, ko bodo začeli veljati novi predpisi proti nelikvidnosti - je tekla

beseda tudi na posvetovanju prejšnje sredo, ko so se v Ljubljani na pobudo več odborov sindikatov sestali predstavniki kakšnih 50 delovnih organizacij iz vse Slovenije. Večidel so bili to predstavniki nelikvidnih podjetij (in vmes so tudi nekatera prav velika), ki so ugotavljali vzroke za sedanje stanje - ob tem pa seveda, kaj narediti za naprej. Nasploh velja reči, da se po podjetjih večidel vendarle STRINJAJO s sprejetimi novimi ukrepi (saj

na dnevnem redu so bila idejno-politična vprašanja vzgoje in izobraževanja ter naloge komunistov pri tem. Nedvoumna ugotovitev plenarnega zasedanja CK ZKS je bila, da je ena najpomembnejših nalog ZK uresničevanje stališč o SOCIALISTIČNO ANGAŽIRANI samoupravni šoli. V tej akciji moramo biti povsem jasni do nasprotnikov, do nosilcev drugačnih političnih koncepcij, ki so za nas nesprejemljive s stališča našega družbeno-političnega razvoja. Ponovno poudarjamo: naša šola je socialistično angažirana šola - socialistična idejnost šole pa se uresničuje prek marksističnega znanstvenega pogleda na družbo in svet! Zato je razumljiva zahteva, da v našem sistemu ne more učiti in vzgajati mladih rodov nihče, ki ne more ali ni pripravljen uresničevati DRUŽBENIH SMOTROV naše šole.

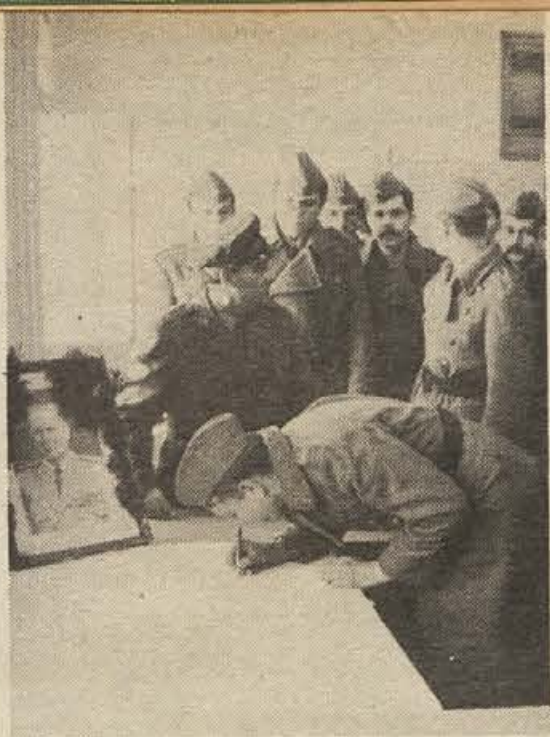
Prejšnji četrtek je zasedal tudi ZIS - razprava je tekla o okvirih zveznega proračuna za prihodnje leto in pa (če se omejimo samo na ti dve vprašanji) o najemanju tujih denarnih kreditov. ZIS je ocenil, da je predlagani obseg zveznega proračuna za prihodnje leto (predlaganih je 29.300 milijonov dinarjev) ustrezen ter v skladu s dogovorjenimi načeli o razumnem zmanjševanju proračunske porabe; v primerjavi z letošnjim naj bi se torej zvezni proračun za leto 1973 povečal za 12,5 odstotka. Glede najemanja TUJIH KREDITOV pa je ZIS ocenil, da se je stopnja naših zadolžitvev v tujini letos že tako močno povečala (da je pravzaprav preseglala predvidene okvire), da bo treba začasno zavreti najemanje tujega kapitala. Zategadelj je ZIS sprejetim odlokom ZAOSTRIL pogoje za najemanje tujih kreditov - do novega leta (ko bo ta odlok ostal v veljavi) bo za takšen kredit treba odšteti kar 75 % denarnega depozita v dinarjih.

Se novica glede novega izvršnega sveta Slovenije - o čemer sta minulo soboto razpravljala predsedstvo in izvršni odbor SZDL Slovenije, ta ponedeljek pa je o tem odločala republiška skupščina. Novi predsednik izvršnega sveta (dotlej je bil še mandatir) ing. Andrej Marinc je postavil listo članov IS takole: ing. Tone Tribušon, dr. Aleksandra Kornhauser in Rudi Čačinovič (vsi trije podpredsedniki IS), nadalje pa še (kot člani IS) Tomaž Bizajl, Marjan Dolenc, Jože Florjančič, Zvone Dragan, Pavle Gantar, Franc Kočvar-Ciril, Boris Mikoš, Jože Novinšek, Marjan Orožen, Franc Razdevšek, Bojan Skrk, Miloš Sulin, Zora Tomič, Franjo Turk in Milovan Zidar.

Minuli četrtek je bila 30. seja CK ZKS -

Bliža se novo leto

ko so v sredo, 22. novembra, odpirali asfaltirano cesto od Metlike do Vinomera, ki jo bodo v letu 1973 še dograjevali vse do Drašič, je trak prerezal govoril Martin Plut, kmet, družbeno politični svetovec in odbornik iz Drašič. (Foto: Sandi Kukanlan)

V petek je bila za nove vojake v garniziji Milana Majcna slavnostna zaprisega. Po pozdravnih govorih pionirjev in mladine, so se vojaki z glasnim živel Tito odšli podpisovat. Na sliki: vojak Slavko Dirnber iz Globokega pri Brežicah se je podpisal med prvimi. (Foto: J. Pezelj)

Spet sneg! Tudi Črnomelj je v petek prekrila bela odeja, in že v dopoldanskih urah je bilo na ulicah več centimetrov snega. Otrokom je bilo to v nepopisno veselje, odrasli pa so čemerno gledali, posebno čakajoči na avtobus. (Foto: R. Bačer)

Na območju zdravstvenega doma Novo mesto so v prejšnjem tednu proti gripi cepili okrog 1400 ljudi z živim in 150 z mrtvim cepivom. Cepljenih je bilo tudi 420 otrok po šolah. Na sliki: Dr. Oblak cepi občinske uslužbenke. (Foto: S. M.)

«Pozabljenost»

Tudi to je šola

Ce ni osebne zavzetosti in pripravljenosti, ostanejo še tako dobri predlogi brez odmeva. Dragocena pobuda dolenskih občin za izlani izglasovano združitev delavcev in kmečkega sklada za zdravstveno zavarovanje je v Ljubljani, v Celju in drugod prodala šele letos. Podprli so jo vsi vidnejši javni delavci. Naenkrat ni bilo več pomislekov in dvomov. Glasovanje je pokazalo, da čut za solidarnost pri delavskem razredu ni utopel. Marsikje so delavci celo povedali, da odvajajo dosti večje prispevke za razne druge namene, o katerih niso nikoli glasovali. Po vsem tem je bil odveč dvom v pripravljenost, da bi se za kmetovo zdravje prispevali simboličen delež. V poplavi izjav za kmetovo enakopravnost do zdravljenja je tu in tam kak funkcionar strahljivo omenil novomeški zgod. Človek je dobil vtis, kot da se nekje čisto nov izum. Cejo tudi, ki so se lani sklicevali na izjave najodgovornejših ljudi, so letos "pozabili" na vrsto razlogov, zaradi katerih lani zdravljeni niso bili naklonjeni. Končno je tako najbolj prav. Zakaj bi stvari zapletali? Človek se je vprašuje, kako bi bilo, če ne bi dogodki zadnjih mesecev tako zaostriili odnosa do socialnega razlikovanja na vseh področjih. Prav gotovo so ti pretni odprli pot spoznanju, da so tudi predlogi "od spodaj" vredni upoštevanja, da se ne kaže vedno ravnanj samo po mnenjih na vrtu.

J. TEPPEY

In zadnji — še vedno ostanejo zadnji

Ni popolnega merila, ki bi „do milimetra“ natančno izmerilo, koliko je razvita katera izmed šestdesetih slovenskih občin. Za najboljšo še vedno ve-

Skoraj po pravilu: kjer je kmetijstvo, je zaostalost

lja primerjava narodnega dohodka na prebivalca, zlasti ker jo uporabljajo tudi drugod.

Na lestvici lani ustvarjenega narodnega dohodka na prebivalca med vsemi dolenskimi in posavskimi občinami najvišje „kotira“ novomeška občina, kar smo lahko tudi pričakovali. S 17.810 dinarji je zasedla 18. mesto, kar pomeni, da se naglo približuje razvitim slovenskim občinam. Za njo so občine, ki sicer veljajo za precej razvite: Kamnik, Ljubljana-Vič, Ravne,

Škofja Loka, Vrhnika in še nekatere.

Zelo visoko — na 26. mesto — se je povzpela občina Metlika, ki je lani povečala svoj narodni dohodek najbolj v vsej Sloveniji — kar za 80 odstotkov. Sorazmerno visoko je tudi občina Kočevje, ki je na 32. mestu, sledijo: občina Krško na 36. mestu, Ribnica na 41., Brežice na 43., Črnomelj na 47., Sevnica na 49. in kot zadnja občina Trebnje, ki je na 53. mestu. Zadnja leta je napredovala za eno mesto navzgor.

V trebanjski občini je znašal lani narodni dohodek na prebivalca 8219 dinarjev, kar je še enkrat več kot leta 1969. To pomeni, da je ta naša najmanj razvita občina precej napredovala (novi načrti obetajo še veliko), vendar je še vedno zasedana v klubu manj razvitih slovenskih občin.

Nesorazmerja v razvoju občin v glavnem ostajajo in je vprašanje, če je politika pospeševanja razvoja zaostalih območij dovolj učinkovita. Zadnja mesta na razpredelnici namreč še vedno zasedajo iste občine iz Pomurja in dela Štajerske. Kako velike so razlike, kaže primerjava, da ima občina Lenart le 3352 dinarjev narodnega dohodka na prebivalca, Ljubljana-Center pa kar 72.733 dinarjev.

M. LEGAN

Tit Dobršek: dovolj domačih cepljenk

Kaj zapravljamo

Ko s številkami primerjamo donosnost kmetijske zemlje, šele vidimo, koliko dohodka zapravljamo s tem, ko se površine vinogradov v Sloveniji tako katastrofalno manjšajo.

Po vrednosti pridelka se v vinogradom ne more kosati nobena druga kmetijska kultura, ki uspeva pri nas, 80 hektolitrov cvička, kar je v poprečju mogoče pridelati v sodobnem vinogradu, je vrednih osem starih milijonov! Toda vinogradi uspevajo tam, kjer druge kmetijske rastline ne morejo, zatorej je njihova vrednost še večja.

Vinogradništvo je vredno večje pozornosti. Tega se zavedajmo zlasti zdaj ob obnovi. Postavimo se že lahko tudi z nekaterimi uspehi; tako je na voljo za saditev 150.000 cepljenk, ki so jih trsničarji pridelali v sodelovanju s poslovnimi enotami „Hmeljnik“. Obetajo se tudi posojila za obnovo. Do kredita bo imel

pravico vsak vinogradnik, ki bo obnavljal vsaj 30 arov vinograda.

Posebej še naglašam, naj se vinogradniki oskrbujejo z domačimi cepljenkami, ki jih je zdaj dovolj. Naj ne nasedajo prekupčevalcem, ki ponujajo sicer lepe, toda za naš trsni izbor neustrezne cepljenjeke iz južnih republik.

(Iz besed Tita Dobrška, vinogradniškega strokovnjaka iz Novega mesta, izrečenih na srečanju kmetijskih inženirjev in tehnikov.)

Sevnica (na sliki njen zdravstveni dom) še vedno v celjski skupnosti

Konec predloga

Predlog sevniške občinske skupščine za spremembo zakona o zdravstvenem varstvu, po katerem bi 9 skupnosti zdravstvenega zavarovanja združili v eno, je, kot smo poročali, v torek, 14. novembra, na zasedanju socialno zdravstvenega zbora propadel.

Ob ukinitvi 9 skupnosti (mimo-grede: sosednja Hrvatska, ki je dosti večja od Slovenije, ima le 4) namreč ne bi moglo biti več takih razlik med skupnostmi. Za bolniško zdravljenje plačujejo Ljubljanci zdaj le 10 odst. lastne udeležbe, v celjski skupnosti pa kar 25 odst., za ambulantno zdravljenje so prispevki drugod 50 odst. medtem ko so v Ljubljani le 25 odst. Tega bi lahko našli še dosti. To smo zapisali v našem časniku že 22. junija in se spraševali, če to že ne meji na črni humor! Tudi sedaj zveni kot črni humor zaključek skupščinske razprave, češ da popolno izenačitev pravic zdravstvenega varstva lahko uveljavimo le s samoupravnimi dogovori vseh skupnosti. Kot da so zakoni nekaj tako nesamoupravnega, nekaj, za kar se vnaprej ravno tako ne bi bilo treba dogovarjati! Ob vsem je očitno drugo nič kaj hvalevredno dejstvo, da se vseh 9 skupnosti pripravljajo na nabavo računalnikov (ponekod so jih že dobili), kar je nedvomno neracionalno. Podobnih neracionalnosti bo verjetno, žal, še kaj, preden bo zmogala misel za manj skupnosti na tem majhnem slovenskem prostoru.

A. Z.

Duh pisma

Kar največ ljudem pomagajmo do strehe nad glavo, so sklenili v sevniški „Lisci“ in sprejeli širokopoznežni načrt št. 1000. Škodujejoča graditve, ki naj bi ga uresničili v letih od 1972 do 1976.

V kolektivu je največje zanimanje za gradnjo zasebnih stanovanjskih hiš, kar samo po sebi ni nič izjemnega. V posebni anketi, ki so jo v ta namen naredili, so ugotovili, da si kar 158 delavcev želi imeti lasten dom.

Podjetje bo za stanovanja namenilo precej več denarja kot doslej, še vedno pa ne bo mogoče ustreči

V sevniški „Lisci“: nova merila za posojila

vsem prosilec. Da bi v prihodnje bolje in pravičneje delili posojila za zasebno gradnjo, so se v „Lisci“ odločili spremeniti pravilnik o dodeljevanju posojil. „Nova določila pravilnika morajo predvideti taka merila, da bodo delavci z manjšimi prejemki udeleženi z enakim številom točk oziroma zneskom posojila kot delavci z večjimi zaslužki oz. lastno udeležbo.“ pravi poročilo o stanovanjski graditvi v „Lisci“.

Razveseljava novost, pomembna za delavce s plitvejšimi žepi. Lahko bi rekli tudi, da je v duhu pisma in politike ZKJ.

Zlasti ker je poznano, da so prav v tem podjetju dodelili svoj čas velika in ugodna posojila nekaterim vodilnim delavcem.

M. L.

Zgodaj je začel

Kajenje prepovedano

Milijarde spuhamo vsako leto v zrak. Denar mečemo stran, ko zažigamo „hudičovo travico“, škodujemo svojemu zdravju, otrokom in okolju, v katerem živimo. Kadilec s tresočimi prsti nervozno išče novo „uteho“, čeprav je minilo morda komaj 10 ali 20 minut, kar je nehal zasmrjevati delovno mesto ali svoje najbližje.

Je kdaj kdo že izračunal, koliko časa gre v nič, če npr. v podjetju s 1500 zaposlenimi kadilci polovica zaposlenih, vsak izmed njih pa bi prižgal na uro le eno cigareto (da ne govorimo o onih, ki sede v pisarnah in jim je kajenje še bolj kot delavcem za stroji, postalo navada, izdajajoča tudi nekulturen odnos do soljudi)? Verjetno ne. Pa bi se dalo. V izgubo gre ogromno dragocenega delovnega časa. V KRKI, tovarni farmacevtskih in kemičnih izdelkov, so na množičnih sestankih pred dnevi že v treh oddelkih sklenili: kajenje je v proizvodnih prostorih PREPOVEDANO. Dovoljeno je le na krajih, ki so za to posebej določeni, pa še to samo med rednim odmorom. Zapuščanje delovnega mesta zaradi kajenja ni več dovoljeno.

V KRKI že vedo, kako škodljivo je kajenje in koliko časa izgube kadilci s tobakom, če ga kurijo med delom. Kajenje med delom bi zato kazalo prepovedati povsod.

A. G.

„vredno je zapisati...“

„Nujno je varčevanje na vseh področjih; mislimo, da bi se tu dalo zelo veliko narediti z akcijami proti razsipništvu, zoper vse mogoče bankete, reprezentanco, potrate itd., itd.“ (Stane Dolanc, sekretar izvršnega biroja ZKJ).

Zakaj tak poziv z našega političnega vrha, zakaj tako odločna zahteva, za katero bi lahko rekli le, da je prišla že malo pozno?

Zato, ker se je razpaslo razsipništvo. Ker je ob druž-

Varčevanje

beni, naši skupni lastniki nevarnost za potrato toliko večja. Ker nam je postajal pojem varčevanja nekam tuj, staromoden, nepopularen, spominjajoč na slabe čase. Ker se obnašamo, kot da smo razvita družba z velikim narodnim dohodkom na prebivalca. Ker pozabljamo na naših 700, morda nekaj več dolarjev.

Spomnimo naj samo na „festivalomanijo“, na sprejeme, na velike prireditve, prirejene v velikem slogu zgolj zato, da bi svetu pokazali, da obstajamo in da napredujemo. Spomnimo tudi na tiste manjše, vsakdanje možnosti za varčevanje, ko na primer v naših delovnih organizacijah z lahkim srcem odobravajo nekatere izdatke z obrazložitvijo, češ: saj gredo v materialne stroške in niso obdavčeni.

Poziv je torej naslovljen. Na koga? Na nas vse. Od posameznika do zvezne vlade. Uspeh in svoj smisel bo dosegel le, če ga ne bomo preslišali. Poziv ne pomeni zategovanje delavčevega pasu, nasprotno: lahko se bodo hitreje povečevali zaslužki, če bo manj nepotrebnih izdatkov in stroškov, ki zmanjšujejo delovni učinek.

Kako varčevati, to se lahko učimo pri ljudeh, ki malo zaslužijo, ki znajo pretehtati in kar najbolje obrniti vsak dinar. Oni naj s pomočjo notranje kontrole vplivajo na reprezentančne in druge podobne izdatke in poziv za splošno varčevanje bo dosegel svoj cilj.

M. L.

Kmetijski nasveti

S strojem nad les

Gozd, nekaj tako čislan „rezervni sklad“ dolenske kmetije, daje kmetu vse manj dohodka. Cena lesa se resda delno povečuje, toda še hitreje naraščajo stroški, zlasti cena delovne sile. Kdor mora za spravilo lesa najeti druge ljudi ali prodati les na panju, zanj skorajda nič ne iztrži. Zanimiv je podatek, da se je v zadnjem desetletju cena delovni sili podvojila v primerjavi s ceno lesa.

Za hrastov prag prve kakovosti mora dati lastnik samo tesaču več kot eno petino vrednosti praga, pa še hrano in pijačo povrhu. Toda tesaenje je le eno od opravil. Podobno kot s pragi je tudi z drugimi gozdnimi „sortimenti“, kot pravijo gozdarji.

Prav zaradi tega je vse bolj nujno uvajati mehanizirano obdelavo in spravilo lesa, pravi profesor ljubljanske gozdarske fakultete inž. Zdravko Turk. Posebno velik prihranek lahko dosežemo, če mehaniziramo spravilo. V ta namen se dobro obteje, če mehaniziramo spravilo. V deželah, kjer jih imajo že skorajda vse kmetije, že večino vleke v gozdu opravijo z njimi.

Pri nas se je od gozdne mehanizacije množično uveljavila le motorna žaga. Pohvalno je, da so nekateri gozdni obrtni videli potrebo, da je treba kmetovalce tudi naučiti, kako se najbolje ravna z njo. Toda razen motorke poznamo še druge stroje, na primer stroje za lupljenje, ki bi, če bi se uveljavili, zelo pripomogli k cenejšemu in hitrejšemu delu. Lupljenje predstavlja zdaj namreč skoraj polovico vsega ročnega dela pri iglavcih.

Žal je lupljenje težje mehanizirati kot spravilo. Ročni prenosni stroji za lupljenje niso dali pravih uspehov. Izkazalo se je, da lupljenje ni mogoče mehanizirati že v gozdu ob podiranju, temveč le v lesnih skladiščih, kjer je nakopičenega veliko lesa. Stroj za lupljenje se izplača imeti na velikih skladiščih, sicer pa je zaenkrat še bolje ročno lupiti v gozdu, kot pa da bi razžagovali neobdelano deblovino.

Inž. M. L.

Se bo zrušila?

(Nadaljevanje s 1. str.)

pouk v obeh razredih na tem vogalu zgradbe, dokler se tla ne bodo umirila.

Bo stavba zdržala vsaj do taktak, ko bo zgrajena nova šola, kot določa načrt gradnje novih šol? Sedaj imajo v teh prostorih pouk 4 oddelki, prostor so nameravali uporabiti tudi za malo šolo. Podoben pojav so sicer v zadnjih letih opazili že na treh krajih v vasi. Bo podzemna voda nadaljevala rušenje? Zaenkrat preostaja le čakanje in upanje, da ne bo hujšega, saj drugega prostora za pouk ni.

A. ZELEZNIK

Kot pušeljc

(Nadaljevanje s 1. str.)

mo in ureditvijo zunanje okolice pa velja okrog 4 milijone dinarjev. Plačevanje oskrbnine bo po družbenem dogovoru različno, ugotavljajo pa, da bodo starši z majhnimi dohodki plačevali v novem vrtcu celo manj, kot so doslej v stari stavbi. Taki bodo odšli za mesečno oskrbnino samo otroški rušenje? Zaenkrat preostaja le čakanje in upanje, da ne bo hujšega, saj drugega prostora za pouk ni.

Prvi moderno urejeni otroški vrtci v črnomaljski občini so si ob otvoritvi razen gostov ogledali še številni občani, vsi pa so bili polni pohval. Razvoj otroškega varstva je krenil z mrtve točke, zato računajo, da bo v letu 1973 sodobna otroška varstvena ustanova odprta tudi v Semiču.

R. B.

Določilo

(Nadaljevanje s 1. str.)

okoli 20 stanovanj vojaških oseb, ki so začasno ali stalno premeščene na službena mesta v drugih krajih. Ta stanovanja oddajajo nekateri za zelo visoke najemnine.

V stališčih, ki jih je sprejela zadnja konferenca ZK, je še zapisano: ni več mogoče trpeti, da ljudje z velikimi dohodki bivajo za neekonomsko najemnino v družbenih stanovanjih, obenem pa grade vikende, uživajo in kupujejo dobrine, ki presegajo raven povprečnega standarda.

J. T.

Praznik Rašice

Delovni kolektiv znane tovarne pletenin RAŠICA v Ljubljani je počastil 25-letnico obstoja s slavnostno sejo delavskega sveta. Včeraj ob 11. uri so sprejeli goste in si skupaj z njimi ogledali tovarniške prostore, opoldne pa je bila slavnostna seja delavskega sveta, na kateri je govoril tudi Stane Dolanc, sekretar izvršnega biroja CK ZKJ. S prikazom izdelkov svoje proizvodnje je RAŠICA sklenila slavje, o katerem bomo več še poročali.

ZA VSE, KI ŽIVIMO NA TUJ RAČUN:

Glavnik za kosmato vest

Jakob Berič, predsednik novomeške komisije: družba pričakuje doslednost, in tako tudi bo

kih in davkih občanov. Torej komisija ni nič drugega kot družbeno-politični organ in, kot bomo malo kasneje videli, tudi filter, skozi katerega bodo morali ljudje, ki imajo kosmato vest glede tega, kako so prišli do premoženja.

7. novembra ustanovljena novomeška komisija, ki jo vodi Jakob Berič, direktor Podjetja za ptt promet, je na prvi seji 20. novembra sprejela nekaj sklepov, ki se nanašajo na metodo dela in sodelovanje s pristojnimi organi. „Komisija bo delala izključno na podlagi predlogov javnega tožilstva, javnega pravobranilstva, davčne uprave in komisije za družbeni nadzor pri občinski skupščini. Uspeh predlagateljev in naše komisije bo nedvomno odvisen od tega, kako bodo sodelovali oz. pomagali občani, kako se bo do tega vprašanja vedla vsa družba. Cilj tega je,“ pravi predsednik novomeške komisije, „da vsakdo poravnava družbi svoje obveznosti in da je hkrati zaščiten vsakdo, ki je tovrstne dolgovne že plačal.“

Komisija je sprejela nalogo, da bo pred končno odločitvijo spoštovala materialno resnico in objektivno stanje, hkrati pa dosledno predlagala v ukrepanje ljudi, ki ne bodo mogli dokazati, kako so si pridobili premoženje. Kot pravi Jakob Berič, bo doslednost nujna tudi zato, da bo komisija izpolnila, kar sodeč po javnih razpravah družba od nje pričakuje: da bo uvedla in vodila postopek zoper vsakogar, ki je obogatel na tuj račun.

I. Z.

Nedeljskega zborovanja na Suhorju se je udeležilo nekaj tisoč ljudi iz vse Bele krajine, pa tudi iz sosednjih slovenskih in hrvaških občin. Kot slavnostni govornik je nastopil France Popit, predsednik Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. (Foto: S. Mikulan)

»Napačne račune bo plačal vsak sam«

Množica ljudi se je v sončnem nedeljskem dopoldnevu zgrnila na partizan-skem Suhorju, kjer je ob 30-letnici uničenja fašistične postojanke govoril France Popit, predsednik Centralnega komiteja ZKS

To, kar se je pred 30-letji dogajalo na Suhorju, ko so partizani napadli vas, so skušali v nedeljo uprizoriti pripadniki Belokranjskega teritorialnega odreda, še preden so se množice ljudi začele zgrinjati pred kulturni dom, kjer je bilo slavnostno zborovanje.

Suhor, ves v zastavah in lepo okrašen, je tudi tokrat prisrčno sprejel številne borce slovenskih in hrvaških partizanskih enot, posebno pa predstavnike 13. proletarske in Čankarjeve brigade. Ivan Zele, predsednik občinske skupščine Metlika, je v imenu prebivalstva izrekel dobrodoščilo tudi Francetu Popitu, predsedniku CK ZK Slovenije; Milki Planinc, predsednici CK ZK Hrvatske; Francu Tavčarju, komandantu ljubljanskega armadnega področja, ter generalom: Milanu Zečlju, Andreju Cetinskemu-Levu in Cirilu Kočevarju ter Radetu Bulatu, ki je bil pred 30 leti ob napadu na Suhor komandant brigade.

Zelo pozorno in z velikim odobravanjem so zborovalci poslušali Franceta Popita, ki je v obširnem govoru najprej osevelj spomnil na bratstvo in enotnost naših narodov, skovano v borbah, kakršna se je bila tudi na Suhorju, nato pa govoril še o današnjem družbeno-političnem trenutku, ko Zveza komunistov skup-

no z delavskim razredom enotno stopa po začrtani poti. Med drugim je predsednik Centralnega komiteja ZK Slovenije dejal:

„Zelo se motijo tisti, ki sodijo, da gre za kratkotrajno buržo, ki se bo poglela s tem, da bo odpihnila nekaj ljudi. Družbena akcija, ki jo je sprožilo pismo tovariša Tita in izvršnega biroja ter 29. seja CK ZKS, je močno razgibala delovne ljudi, ki se vse bolj zavedajo svojih pravic in svoje moči. Nastopili so enotno v vsej Sloveniji in v vsej Jugoslaviji.“

Ko je govoril o protislovjih in nepravilnostih v naši današnji družbi, je med drugim rekel: „Nobena partijska legitimacija, zasluga v preteklosti ali sedanjosti in noben položaj ne dopuščajo družbenemu delavcu, da bi se pred kritiko zapiral ali jo celo preprečeval. Zveza komunistov in njeni forumi pa morajo biti sposobni in pripravljeni, da zaščitijo vsakogar, ki bi se mu zaradi kritike zgodila krivica. Preprečiti morajo, da bi posamezniki vodili privatno kadrovsko politiko zato, da bi si zagotovili poslušnost samoupravnih organov in kolektivov.“

Razumljivo je, da so danes v ospredju zahteve delovnih ljudi, ki zadevajo moralno-politično podobo človeka v socialistični družbi, posebej pa še komunistov in ljudi na vodilnih položajih. Z vsi odločnostjo in zavzetostjo podpiramo vašo občutljivost za to plat človekove osebnosti.“

Kaj družba v zdajšnjem trenutku pričakuje od komunistov, pa je govornik izrazil tudi s temi besedami:

„Naši družbi je danes potrebna kot sol in kruh moralno-politična trdnost komunistov. Prav zaradi nevarnosti, da bi protislovni značaj blagovno-tržnih odnosov kvaril značaj predvsem vodilnih ljudi, moramo toliko bolj gledati na to, da bo Zveza komunistov neobremenjena s tako imenovano „potrošniško miselnostjo“, s špekulanti, z ljudmi, ki se pehajo samo za zaslužkom in mislijo le na svojo korist. Komunist je lahko le tisti, ki s svojim vzorom, spoznanjem družbenih procesov vodi množice in se hoče boriti za interese delovnega človeka.“

Klene besede tovariša Popita, ki pa niso veljale le Belokranjcem, marveč delovnim ljudem po vsej Sloveniji, so v zborovalcih zapustile neizbrisane vtise. Z navdušenjem so ljudje pozdravili tudi pozdrav, ki so ga z zborovanja poslali predsedniku Titu, in v katerem je rečeno: „Tvoje pismo smo sprejeli za svoje in v njem vidimo naloge za nas vse.“ Prav tako pa so tovarišu Titu napisali, da bi ga ljudstvo partizanske Bele krajine rado pozdravilo v svoji sredi.

RIA BAČER

Okrepljeno predsedstvo

Na seji predsedstva občinske konference ZMS Novo mesto, ki je bila v sredo, so člani razpravljali o težah za razpravo o organiziranosti v občinski konferenci ZMS Novo mesto in o predlogih za nove člane predsedstva občinske konference.

Po otvoritvi tehničnega oddelka Dolenjskega lista so si gostje z velikim zanimanjem ogledali grafično pripravo časopisa za ofsetni tisk. Otvoritev je bila v okviru praznovanj za letošnji novomeški občinski praznik in dan republike. (Foto: S. Mikulan)

(Nadaljevanje s 1. str.)

veljavne občinske predpise, ugotoviti skladnost s politiko ZK in pripravi na srednjeročni in dolgoročni razvojni načrt občine.

Moti se tudi, kdor računa, da so pač naloge določene in jih nihče ne bo nadzoroval. Odborniki so sklenili, da je treba pred skupščino poročati o vsakem posebej, kako je naloženo delo opravil. Pregled sodepov v pisni obliki so sicer zahtevali že večkrat prej, toda zapisali in obljubili so, potem pa v najboljšem primeru ustno poročali. S tako prakso bodo morali tudi v občinski upravi prekiniti, saj tudi tu doslej ni bilo vse v redu. Ugotavljali pa so, da je občinska uprava prešibko zasledena s kadri, zato jo bodo v najkrajšem času okrepiili, predvsem oddelke za gospodarstvo, kakor tudi pravno službo, ki je sploh ni.

Proti Maneku Fuxu

Na zadnjem zasedanju 22. novembra so metliški odborniki javno izrekli vso podporo prizadevanjem komunistov in drugim naprednim silam v domačem podjetju KOMET za odstranitev Maneka Fuxa z direktorskega mesta. Kakor že občinska konferenca Zveze komunistov in tudi občinska skupščina obsodila njegovo samovoljo, obnašanje pram samoupravnim organom, predvsem pa blatenje komunistov. Skupščina je sprejela priporočilo samoupravnim organom v tem kolektivnem naj direktorja Fuxa čimprej rešijo.

Odločati o denarju združenem pri banki

Gospodarstvo hoče odločati o svojem denarju - v življenju je tako, da ima vsak toliko pravic, kolikor si jih je sposoben priboriti

Kočevska podružnica Ljubljanske banke (LB), ki dela za območje občin Kočevje in Ribnica, naj bo v bodoče temeljna organizacija združenega dela brez lastnosti pravne osebe. Tako so sklenili na prvem zboru kočevske podružnice LB 22. novembra na Jasnici. Razpravljali so seveda tudi o drugih možnostih, a so menili, da je ta najprimernejša.

V razpravi pa so predstavniki gospodarstva, se pravi ustanovitelji banke, poudarili, da ni toliko pomembna nova organizacijska oblika banke, kot dejstvo, da naj o denarju gospodarstva odloča gospodarstvo, ki ga je ustvarilo, in ne nekaj ljudi iz vodstva banke. Menili so, da so za dosedanj način razpolaganja z denarjem gospodarstva, združenim pri bankah, krivi tudi predstavniki gospodarstva, ki se niso znali upreti predstavnikom bank. Poudarili so, da je nova usmeritev banke pohvalna, kljub temu pa je žalostno, da od nje ni prišlo na pobudo „od spodaj“ se pravi iz gospodarstva, ampak „od zgoraj“, saj se je zadeva premaknila šele po pismu Tita in izvršnega biroja.

To pomeni, da je treba izboljšati samoupravljanje v delovnih organizacijah, kar bo imelo za posledico izboljšanje samoupravljanja na področju bančništva. Iz delovnih organizacij morajo predstavniki prihajati na zbor

banke z nalogami, stališči, predlogi in zahtevami gospodarstva, ne pa v bančnih organih le sedeti in kimati predlogom in modrovanjem „bankirjev“.

Predstavniki gospodarstva v bančnih organih morajo delovati preudarno in odgovorno. Povedati morajo, če z bančno politiko niso zadovoljni in zakaj niso, ter zahtevati spremembe politike. Če pri vodstvu banke ne bi našli razumevanja, bi morali v interesu gospodarstva in družbe zahtevati odstop tistih, ki ne delajo, kot bi morali.

Iz večine razprav je bilo čuti, da hočejo člani oziroma ustanovitelji banke, se pravi gospodarstva, več samoupravnih pravic in torej odločati pri gospodarstvu z denarjem gospodarstva, združenim pri banki. Hkrati pa moramo, žal, ugotoviti, da jim teh pravic že doslej ne bi mogli nihče krati, če bi bili v svojih zahtevah odločnejši. To pomeni, da je potrebno res doseči, da bo gospodarjenje z denarjem gospodarstva v bodoče delovnih organizacij v organih bank delovali bolj odgovorno. To pa se bo zgodilo, če bodo delavski sveti podjetij in vsi kolektivni zahtevali od njih večjo odgovornost, jih zadožili za naloge. Vse to pomeni nov korak naprej pri razvoju oziroma uveljavljanju samoupravljanja.

J. P.

mi vsi VARČUJEMO

PRI.....

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu

in poslovnih enotah v KRŠKEM, METLIKI, NOVEM MESTU in

TREBNJEM

- kjer zbirajo hranilne vloge in jih obrestujejo od 7,5 do 10-odst.
- vodijo žiro račune in devizne račune občanov
- opravljajo devizno-valutne posle in odkup ter prodaja deviz
- dajejo kredite za stanovanjsko gradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja
- odobravajo kratkoročne in dolgoročne kredite
- opravljajo vse druge bančne posle
- Zaupajte DBH svoje denarne zadeve, saj je to vaša banka.

ZMAJ

TOVARNA BATERIJ IN BATERIJSKIH NAPRAV LJUBLJANA – SMARTINSKA 28

razglašča prosti delovni mesti

2 NEKVALIFICIRANIH DELAVCEV v skladišču obrata Šentvid pri Silih

- POGOJI: — odslužen vojaški rok,
— fizično zdravje,
— osemletka.

Osební dohodek 1.701 din + dodatek na delovne pogoje. Prijave sprejema kadrovska služba podjetja 7 dni po objavi.

ZA STROJEVODJE IN KURJAČE

TRANSPORTNO PODJETJE LJUBLJANA – SEKCIJA ZA VLEKO – NOVO MESTO

sprejme VEČ DELAVCEV, in sicer za delovno mesto:

1. STROJEVODJA DIESLOVIH LOKOMOTIV
2. KURJAČ PARNE LOKOMOTIVE

Pogoji za sprejem:
pod 1. izučen Diesel mehanik, avtomehanik ali ključavničar
pod 2. nekvalificiran delavec ali polkvalificiran delavec

Interesenti naj se glede ostalih informacij zglase v upravi Sekcije za vleko, Novo mesto, Kolodvorska 9.

Pionirji in mladinci osnovne šole Mirna so ustanovili kurirski odred TV-5 v spomin na medvojno kurirsko pot preko Debenca. Kurirji so izbrani tako, da lahko v najkrajšem času pridejo do sleherne domačije na območju mirnske krajevne skupnosti. Ob ustanovitvi odreda so imeli v gosteh tudi vojake. Na sliki: ogled mitraljeza. (Foto Zdravko Kramar, novinarski krožek osnovne šole Mirna)

Zgleden pokrovitelj osnovne šole

IMV podpira sodobna vzgojna prizadevanja – Za pomoč se jim vsi učenci OŠ Grm zahvaljujejo!

Prejšnji terek sva s prijateljico obiskali tovariša ravnatelja, da bi zvedeli, kako je tovarna IMV pomagala naši šoli in kakšna je bila njena pomoč. Zvedeli sva, da ima ta velika novomeška tovarna nad našo šolo patronat. Njeni samoupravni organi so sprejeli sklep o sodelovanju med našo šolo in njo, saj se bo marsikateri naš učenec kasneje zaposlil pri njih kot navaden delavec ali pa kot vodstveni delavec. IMV želi, da bi se v strojno-tehnično smer vključilo čimveč učencev, zato so šoli dali denar za nabavo tehničnih strojev. Prav tako je IMV po-

magala pri ureditvi igrišča za šolo. Prispevala je okoli 10 milijonov starih dinarjev. Posodili so nam stroje za ravnanje prsti, za nakladanje zemlje, pripeljali so ugaske...

Za vse jim moramo biti učenci in vodstvo šole hvaležni, saj le malokatera tovarna tako skrbi za šole kot IMV za našo.

Po končanem pogovoru s tovarišem ravnateljem sva se napotili k učitelju telesne vzgoje Špiljarju, da bi nam še on povedal o pomoči IMV. Zvedeli sva, da je tovarna kupila 20 parov sprintaric, 30 trenirk, 6 štoparic, 200 športnih števil, na katerih je znak IMV, in še 100 reklamnih znakov tovarne, vse skupaj v vrednosti starega milijona. Zato se jim še enkrat zahvaljujemo, atleti pa so obljubili, da se bodo še bolj potrudili in dosegali boljše rezultate.

List za vsakogar »Dolenjski list«

Na izlet po znanje!

Naš trud pri učenju zgodovine pionirske organizacije, razvoja Zveze prijateljev mladine ter zgodovine narodnoosvobodilne vojne v novo-meški občini je bil preteklo soboto drugič nagrajen. Občinska zveza prijateljev mladine je povabila na izlet vse pionirje, ki so preizkusili svoje znanje na občinskem tekmovanju ob 30-letnici pionirske organizacije.

Pionirji iz Žužemberka, Dolenjskih Toplic, Sentjerneja ter smihelske, brljinske in grmske šole smo z našimi mentorji in nekaterimi člani izpraševalne komisije postali kot ena družina. Iz meglenega jutra smo se odpeljali v Bevkov svet sončne Primorske. Med potjo smo si ogledali Tehnični muzej v Bistri. V Kalcah smo zavili v gorški svet. Tam je cesta pripeta kot srebrn trak v divjo strmino. Idrjica nas je mimo Cerknega vodila do soteske reke Pasice. Peš smo nato krenili proti bolnici »Franja«. Prevzela nas je mogočnost strmih bregov in naš prebrni smeh je utihnil, ko so nam drobne krizanteme opozorile, da stopamo mimo grobov. Partizani so pokopavali mrtve bojece h koreninam dreves.

Okvirji grobov so zloženi iz kamena – kot kraške hiše. Spomenik je živa skala in pred njim smo prižgali lučke.

Mimo slapa smo po lesenem mostičku prišli do partizanske bolnice »Franja«. Dvanajst opremljenih barak nam je nemo spregovorilo o bistroumnosti, drznem pogumu in brezprimerni požrtvovalnosti tistih, ki so zgradili in vodili bolnišnico.

Se polni vtisov in z novim znanjem smo se vrnili v partizansko Cerkno. Skoraj vsaka hiša tu ima spominsko ploščo, kip matere, ki daje partizanu hlebec kruha, pa je oddolžitev dobremu in pogumnemu ljudstvu. Pri spomeniku nad vasjo smo počastili spomin 47 padlih mladincev. Največji spomenik NOV, ki smo ga videli, pa je bila nova šola, ki je podobna naši.

Domov smo se vračali po prelepi Poljanski dolini. Ves čas smo veselo prepevali. Kako tudi ne bi, dasi smo otroci junaškega naroda!

Za nepozabna doživetja se organizatorjem izleta v imenu vseh pionirjev in mentorjev iskreno zahvaljujemo. PIONIRJI OŠ GRM

Kako prav je, da sva vse to izvedeli, saj bodo za pomoč sedaj vedeli tudi vsi naši učenci. Vem, da bodo vsi, ki bodo ta članek prebrali, začutili isto kot medve: globoko hvaležnost za pomoč in željo, da jih ne bi razočarali. Tovariši iz Industrije motornih vozil, za pomoč se vam toplo zahvaljujemo.

ALENKA LUKIČ
JANJA LAH
članici novinarskega krožka OŠ Grm

Za zlato novembrsko obletnico skupnega življenja sta bila jubilanta Jože in Alojzija Savrič iz Bukoška pri Brežicah sproščena in vesela, kot da imata prave svate v hiši. Skrbi sta odložila in za kratek čas pozabila na boazen in druge tegobe, »jesenskih« dni.

Jože Savrič (roj. 1895) je bil tesar po poklicu in je delal v Brežicah. Vojno sta z ženo (rojeno 1904) preživela v izgnanstvu, kjer sta delila usodo z mnogimi drugimi rojaki. Slavljena živita z zetom in hčerjo. Samo njo imata, druga hčerka jima je umrla kot otrok. Vesela sta, da sta skupaj dočkala ta praznik, saj je bolezen pred dvema letoma komaj prizanesla ženi Alojziji. (Foto: Jožica Teppey)

Po besedah Tita

Tudi člani osnovne organizacije ZKJ Vas-Fara so temeljito preštudirali pismo predsednika Tita in nekatero drugo dokumente CK ZKJ in kritično pretresli svoje delo. Sprejeli so akcijski program za nadaljnje delo in sklenili, da ga bodo vestno opravljali. M. V.

Po poteh XIV. divizije

21. in 22. oktobra je Slovenski študentski klub iz Zagreba priredil V. tradicionalni pohod po poteh XIV. divizije. Skupina dvajsetih študentov je krenila na Bohor preko Brestanice in Senovega, da bi s tem oživila spomine na takratno težko, herojsko pot, po kateri se je prebijala XIV. divizija v boju z okupatorjem.

Po prihodu v Brestanico v soboto zjutraj smo si ogledali grad, v katerem je danes urejen Muzej slovenskih izgnancev. Presenetila nas je lepa srednjeveška arhitektura gradu, a še bolj foto dokumentacija v muzeju. Postopoma hodeč iz sobe v sobo, smo lahko sledili ilustraciji nacističnega terorja, izgnanstva domoljubov in vseh tistih, ki so nudili agresorju odpor. Slike so nam prikazovale tudi brutalne metode, ki so jih Nemci sistematično uporabljali, da bi ponemčili ves teritorij in v njem izbrisali vsako sled slovenske narodnosti in kulture. Videli smo naše ljudi v izgnanstvu, trganje otrok materam, ubijanje in nazadnje zlom in neuspeh nacističnih planov ob koncu vojne.

Skozi muzej sta nas vodila tovariša Lovro Breznik in Miha Zmavec.

Po ogledu muzeja smo se z avtobusom odpeljali na Senovo, kjer smo ob kosilu imeli razgovore s predstavniki družbeno-političnih organizacij o problemih in razvoju malega industrijskega (mesta) naselja.

Tu se nam je priključila skupina mladincev s Senovega, s katerimi smo nadaljevali pot na Bohor. Vzpenjali smo se skozi temne gozdove in livade vse do vrha, kjer nas je dočakal sneg. V planinski koči na Bohorju smo priredili partizanski večer z recitacijami in pesmimi. Tovariš Alojz Večko, ki je bil borec, nam je pripovedoval o težkih pohodih XIV. divizije z Bohorja v notranjost Štajerske. Svoj govor je končal s pozivom nam mladim, naj ohranimo svetle tradicije naše partizanske preteklosti, na katerih naj gradimo ideale za socialistično bodočnost in enotnost Jugoslavije.

Naslednjega dne zjutraj, ko je sonce posijalo nad zasneženo planino, smo se odpravili k partizanski bolnišnici na Bohorju. Tovariša Miha Zmavec in Alojz Zupanc-Tine sta nam ob bolnici govorila o njenem delovanju. Čeprav so jo Nemci popolnoma zbombardirali, so jo preživeli borci in ranjenci, ki so se v tej bolnici zdravili, pred nekoliko leti ponovno zgradili. Danes stoji kot spomenik nadčloveških naporov in vztrajnosti partizanov. Obiskovalec si nehoti zastavi vprašanje, kako so ranjenci sploh lahko preživeli med tankimi lesenimi zidovi bolnice, med lesenimi tramovi, skozi katere je pihal veter in prodiral sneg.

Tovariš Alojz Zupanc-Tine je med vojno oskrboval bolnico in s požrtvovalnim delom pripomogel, da je sploh lahko delovala. Bil je tudi med organizatorji rekonstrukcije bolnice.

Z Bohorja smo se spustili v nedeljo popoldne in se po večerji v Senovem vrnili preko Brestanice v Zagreb. (Foto: J. Teppey)

Pohod je na nas napravil globok vtis in nas prepričal, da se ta tradicija mora še naprej nadaljevati. Zato se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali pri financiranju in organiziranju našega pohoda, vsem, ki so nas vodili in oživljali spomine na vojno, kakor vsem onim, ki so nam nudili gostoljubnost.

Za Slovenski študentski klub iz Zagreba:

OLGA SUPEK, MILAN ZUPAN

BESEDE IZ OTROŠKIH UST ...

Kmet bom s širokim in največjim srcem

Pisali smo: KAJ BOM, KO BOM VELIK? Jurček je zadnji oddal zvezek. Nasmešnil se je z drobnimi nagajivimi očmi in zardel. Gledala sem v njegove razmetane, okorne črke, stlačene po vseh robovih, kot bi hotele uiti; stavki so bili polni napak, a v njih je bilo vedno nekaj lepega, hrepeneč izliv. Brala sem. Že prvi stavek me je potegnil s seboj. Nisem mogla verjeti, da je vse to spravlil v zvezek, vsjo to lepoto in hrepenežje, ki je raslo nekje globoko v njem in hotelo živeti ...

„Preoral bom vse naše njive, posejal bom pšenico, da bo doma dovolj kruha. Mama pravi, da je poletna njiva s pšenico vsa zlata. Ko bom velik, bom močan. Potok, ki teče po našem travniku, bom prestavil drugam. Ne bo se več razlival. Krne bo potem dovolj. Letos je pa ni. Zato smo morali prodati Lisko. Uboga Liska! Zalostno je gledala; kar ni mogla čez prag. Skoraj bi zapokal, pa me je bilo sram. Le kaj bi si ata mislil? Ata vedno pravi, da kmet ne zna jokati. Jaz bom pa kmet, ko

bom velik. Že kar vidim, kako bo. Njive kot rože, pravi ata. Pa velika hiša, pa veliko strojev. Hlev poln živine. Toče me je pa malo strah. Letos nam je oklestila polje. Ko bom kmet, jo bomo znali že pregnati. Pa še sonce bi rad pripravil, da bi sijalo na moje njive le takrat, ko bo to treba. Vem, da me čaka veliko dela. Pa naš ata pravi, da mora imeti kmet močne roke, zdravo pamet in široko srce. Pa roke pogledam. Močne so. Pamet, no nekaj je je

že. Pa bo že še prišla. Pa srce? Mama pravi, da je v njem ljubezen do zemlje, do sonca, do živali, do vsega. No, rad imam pa vse, skoraj vse. Le s sestrico se morava še pobotati; pravi, da je njeno srce večje. Pa ni. Jaz bom kmet s širokim in največjim srcem.“
Da, Jurček! Potreboval boš široko in veliko srce, da bo v njem dovolj prostora za vso ljubezen do vsakega koščka zemlje in da ta ljubezen ne bo izgorela ...

ANICA ZIDAR

Kritika trgovini

Prva javna tribuna o preskrbi v črnomlju

V četrtek, 23. novembra zvečer, je Socialistična zveza s krajevno skupnostjo organizirala v sejni sobi občinske skupščine Črnomelj javno tribuno o preskrbi v trgovinah. Udeležba je bila lepa, ugotovljali pa so, da so sedanji trgovski lokali presvetni, saj je povprečna velikost črnomeljskih trgovin 60 kv. m, razen tega pa zadnje leto nihče ni odprl nove trgovine ali povečal lokal. Kupna moč narašča in ker v domačih trgovinah ni izbire, občani nakupujejo v Novem mestu ali Ljubljani.

Menili so, da je potrebno trgovine odpreti v novih naseljih kot na Cardaku, v Kanižarici in v Loku, povsod pa izboljšati preskrbo z zelenjavo in pa oskrbo s kruhom. Največ negotovanja je v Črnomlju ravno zaradi kruha, ker ga večkrat zmanjka in ni okusen.

Predstavniki trgovskih podjetij so objavili nove lokale in adaptacije, dogovorili pa so se tudi za svet potrošnikov, ki bo deloval pri krajevni skupnosti v mestu. Predlogi javne tribune pa bodo pisмено poslani tudi občinski skupščini in samoupravnim organom trgovskih podjetij.

Kritično o Metalni

Na predlog sekretarja komiteja občinske konference Zveze komunistov Krško na seji občinske skupščine 24. novembra je ta zahtevala, da se predstavniki Metalne iz Maribora čimprej zglasijo v obratu na Senovem in se skupaj z delavci ter občinskimi predstavniki dogovorijo o nadaljnjem delu in razvoju tovarne gradbenih žerjavov. Stališče komiteja občinske konference ZKJ je, da mora ta obrat dobiti vse samoupravne pravice, ki mu jih omogočajo ustavna dopolnila.

Pogoje za TOZD izpolnjujejo po mnenju komiteja in občinske skupščine še enota Zita Imperial Krško, obrat Laboda iz Novega mesta, obrat Lisce na Senovem, obrat Kremena na Gmajni in tovarna gradbenih elementov na Drnovem – obrat novomeškega Pionirja. Delovne organizacije s sedežem v občini Krško so prav tako dolžne pripraviti analizo za ustanavljanje TOZD. Komitej zahteva še, da se za vsako delovno organizacijo ugotavlja dohodek tam, kjer posluje, ne oziroma se na sedež matičnega podjetja.

AKCIJSKI PROGRAM SPREJET

Občinska skupščina v Krškem je na petkovi seji razpravljala in sprejela akcijski program, ki obsega naloge iz pisma predsednika ZKJ. Od delovnih organizacij pa je skupščina zahtevala, da ji predložijo svoje akcijske programe najkasneje do 31. decembra.

PRVI GLEDALIŠKI ABONMA V SEVNICI:

Oder približati delavcem

V nedeljo in ponedeljek začetek s Stalinovimi zdravniki – 7 predstav v Sevnici, 4 v Krmelju

Sevniška kulturna skupnost je za zimski in zgodnjepomladanski čas pripravila kar 7 gostovanj osrednjih slovenskih gledaliških hiš, kar občinskim kulturnim delavcem doslej še ni nikoli uspelo. Kot nam je dejal predsednik kulturne skupnosti Anton Koren, je kulturno skupnost vodila pri tej odločitvi osnovna želja približati nekatero stvaritev osred-

njih slovenskih gledališč ljudem, ki si ne morejo privoščiti obiska teh hiš. Kaj naj bi gledali?

Ker gre prvič za večje število gostovanj, želijo občinstvu predstaviti večje število slovenskih gledališč z različnimi deli. Za prihodnja gostovanja nameravajo zbrati mnenja o gostovanjih v tej sezoni, zato bodo verjetno v prihodnje število sodelujočih gledališč zmanjšali, kolikor bodo seveda le-ta imela primeren spored predstav. Kot prvo se bo v ponedeljek zvečer predstavilo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja z Mikelnovimi „Stalinovimi zdravniki“, v Krmelju že v nedeljo. Decembra naj bi gledali še Zivljenje podeželskih playbojev po drugi svetovni vojni ali Tujega nočemo-svojega ne damo v izvedbi Ljubljanskega mestnega gledališča v Krmelju in Sevnici. Januarja bo gostovalo Sentjakobsko gledališče iz Ljubljane z Levstik-Kreftovo tragedijo „Tugomer“ v Sevnici in Krmelju, operni umetniki iz Ljubljane se bodo predstavili z Don Pasqualom, slovensko narodno gledališče iz Ljubljane s Pygmalionom, stalno slovensko gledališče iz Trsta z delom Ne ozri se, Giacomino, ljubljanska Drama pa še v Krmelju z delom Naivne lastovke. Mariborska drama se bo le nekaj dni po premieri Hiengove drame Lažna Ivana doma predstavila aprila v Sevnici.

Abonma za vseh 7 predstav v Sevnici bo veljal 60, oz. 80 dinarjev, medtem ko bo sicer veljala vstopnica za posamezno predstavo 12 ali 15 dinarjev. V občini za take predstave ni primerne dvorane, vseeno pa sevniški kulturni delavci upajo, da gledališčniki z občinstvom ne bodo razočarani. Sindikalne organizacije naj bi med delavci vzbujale zanimanje za obisk, v tisku pa je tudi gledališki list z naslovno stranjo po zamisli kiparja samouka Rudija Stoparja.

A. ŽELEZNIK

Novoletna voščila za boj proti raku

POZIV DELOVNIM SKUPNOSTIM IN OBČANOM!

Že štiri leta je prispevala vrsta delovnih skupnosti in posameznikov v Sloveniji za boj proti raku del sredstev, ki bi jih sicer porabili za osebne novoletne čestitke, kate- re je nato društvo objavilo na vidnem mestu ob novem letu.

Letos nameravamo zbrati in objaviti ta voščila z imeni darovalcev na vidnem mestu, ne samo v Delu in Dnevniku, ampak tudi v vseh ostalih slovenskih dnevnikih in tednikih. Tako naj bi naša akcija postala vseslovenska in zadovoljila še tako zahtevnega darovalca.

Najmanjši znesek za eno objavo v enem časopisu bi bil 500.– din, za delovno skupnost, oz. 100.– din za posameznika. Cenjena sporočila pričakujemo do 4. 12. 1972, da vam lahko na vašo željo pošljemo ponudbo z osnutkom naročilnice.

Vljudno vas vabimo, da se odločite za tak način voščil in tako podprete razširitev dela društva ter čim prejšnjo uresničitev Centra za zgodnje odkrivanje raka na dojki, za katerega zbiramo sredstva že od dneva žena, 8. marca 1972 dalje.

Vsem darovalcem že vnaprej iskrena hvala.

DRUŠTVO SRS ZA BOJ PROTI RAKU
61105 LJUBLJANA, pp. 25
tel.: 322-862 od 9. do 12. ure
žiro: 50101-678-49189

Za občane: še in še

Za metliški praznik so odprli dva asfaltirana cestna odseka in vodovod v Čurilah

22. november 1972 je za prebivalce več vasi v okolici Metlike zgodovinski mejnik, saj so dobili prvi asfalt v Rosalnicah, odprli pa so tudi del asfaltirane ceste Metlika-Draščiči. Modernizacija je bila končana do Vinomera, nadaljevala pa se bo prihodnje leto. Razen tega so vodovod dobili v vasi Čurila.

Vse tri otvoritve so bile v okviru letošnjega slavlja ob občinskem prazniku Metlike, slavnost pa je bila na začetku ceste proti Draščičem za vsa komunalna dela skupaj.

Ob obeh straneh dela nove ceste so se vile zastave, igrala je metliška godba, slavnosti pa so se udeležili poleg domačih funkcionarjev in odbornikov ter prebivalstva še inž. Blenkuš, direktor Cestnega sklada SRS in drugi predstavniki republiških cestnoprometnih organov, projektant in predstavniki podjetja

„Gradnja Ostjek“, ki je dela izvajalo. Domačin Martin Plut iz Draščič, eden najbolj delavnih družbenopolitičnih delavcev tega kraja, je imel razen predsednika občine tudi govor, v katerem se je iskreno zahvalil za sodelovanje vsem, ki so pripomogli, da se v vaseh ob asfaltu začnejo lepše življenja. Cesti sta izrednega pomena tako za razvoj vinarstva, kot tudi za zaposlene in šolarje, ki se vsak dan vozijo v Metliko. Pri vseh treh delih so kot običajno svoj delež prispevali občani s samoprispevkom in pa domača podjetja z družbenim dogovorom.

Na pripravah

Na Ravnah so bile zadnje priprave slovenske odbojarske reprezentance za mladinke. Reprezentanca igra namreč ob dnevu republike na tradicionalnem prvenstvu republiških ekip, ki je tokrat v Skopju. Kandidatke za reprezentančni dres so tudi Novomeščanke Pučkova, Rajerjeva in Pličeva.

Tri plakete

V četrtek so v Ljubljani osmič počastili spomin inž. Stanka Bloudka s priznanji, ki nosijo njegovo ime. Nagrade so dobili: Niko Belopavlovič, Karel Jug, Jože Šater, Viktor Senica in gorska reševalna služba Slovenije. Med 31., ki so dobili plakete, je bila tudi Nada Smole iz Kočevja, med društvi pa tudi šolsko športno društvo Katja Rupena in TVD Partizan iz Novega mesta.

Na hodnikih osnovne šole Katja Rupena v Novem mestu so učenci pod vodstvom učiteljice Jelene Pelko pripravili pozornost vzbujajočo razstavo o Vietnamu. S pomočjo časopisnih izrezkov pa tudi originalnih fotografij in slik na svili z narodno motiviko (izposojenih od družine Valant) so uredili razstavo, kakršnih je malo v slovenskih šolah. Razstavo o Vietnamu so med 20. in 26. novembrom predredili na večini šol in s tem izrazili pionirsko solidarnost z bojem za osvoboditev vietnamskega ljudstva. (Foto: Sandi Mikulan)

Del partizanov CT KPS, tiskarna Triglav, po umiku z Goteniškega Sneznika v Belo krajino. Posnetek je napravljen v vasi Hrastje v Vinici kakšen dan pred 20. aprilom 1945. Spreddaj z leve: Fanči Ožbolt, neznanec, Janko Bradac, Janko Mohar, Darinka Purkart-Jenko, Silvo Melnik, Marija Žagar-Cabrana, Ivanka Poje-Urhova. Zadaj z leve: tehnični vodja Drago Jenko-Feri, komandant Franc Plevel-Joki, za njima obveščevalec Tone Ožbolt-Tonček, Slavko Jakovčič, Marjan Tratar-Učo, neznanec, Franc Čer- ne, Ivan Ožbolt-Očka, Mlaka Mihelčič-Mišmaševa, komisar Ludvik Mišmaš, Franci Gorše, Vida Satler, Miloš Švabič, Tone Vesel, Vilma iz Maribora in še en partizan.

Borci so obdarili šolo

Tovariši iz CT KPS niso pozabili krajev, ki so jim med zadnjo vojno pomagali in jim dajali zavetje

13. novembra 1972 smo učitelji in učenci osnovne šole Vas-Fara doživeli veliko presenečenje: pod vodstvom Toneta Ožbolta so nas obiskali tovariši iz bivše CT KPS, ki se je med NOB mudila na območju Kočevke Reke in opravljala pomembne propagandne naloge. Preživeli člani tega kolektiva se radi spominjajo tistih dni in ljudi, ki so

jim tedaj kakor koli pomagali. Posebno pozornost posvečajo osnovnim šolam na našem območju. Tokrat so nam izročili nadvse dragoceno darilo: 121 knjig in 7 umetniških reprodukcij z okvirji vred.

Iz srca smo hvaležni vsem, ki so se nas spomnili, posebno pa bivšemu vodji centralne tehnične KPS Milanu Škerlavaju-Petraču, ki je to akcijo organiziral in vodil.

Poskrbeli bomo, da bodo darila pripomogla k bogatitvi znanja dorasajoče mladine. Tovarišem borcem, članom centralne tehnične KPS, se pristočno zahvaljujemo učenci in učitelji osnovne šole Vas-Fara.

MARIJA VOLF

Ovire

Borci imajo težave pri gradnjah

Za graditev stanovanj za borce se je v novomeški občini v obdobju 1970 do 1972 nabralo 14.740.200 din. Rešili so 710 stanovanjskih primerov, tako da so dodelili 63 stanovanj, 57 kreditov za nove gradnje, 582 kreditov za preureditve in kupili 8 hiš na podeželju.

Pri črpanju že odobrenih posojil za zasebne graditve in preureditve stanovanj so težave: neurejeni lastniški odnosi, počasno dodeljevanje gradbenih dovoljenj, težave pri nabavi gradbenega materiala in podobno. Zave- volja tega posilci še niso mogli porabiti za 2.505.000 odobrenih posojil.

Za leto 1973 ima občinski odbor ZKB v evidenci 10 prošenj za dodelitev družbenega stanovanja in 60 prošenj za posojila, ki jih potrebujejo borci za obnovo hiš.

Razvojni oddelek v tovarni LABOD

V novomeški tovarni perila snujejo razvojni oddelek, ki se bo ukvarjal z raziskavami trga, tehnološkimi izboljšavami, kreatorstvom in drugimi deli. V ta namen zaposluje strokovnjake za najrazličnejša področja dejavnosti.

Do marca 250 novih delavcev

Industrija motornih vozil Novo mesto zaposluje v Brežicah okoli 300 ljudi, od tega so jih sprejeli 80 na novo. V tovarni avtomobilskih prikolic jih dela trenutno 100. Do marca 1973 bodo v Brežicah sprejeli še

KRAJ SPRAVLJAJO NA SLAB GLAS

Pretepaški Texas na Senovem

V gostilni Senica poravnava spore z nožem Pretepi in prepri se vrstijo v petek in svetek

Pretepačev ne izuči nobena kazen, ne denarna ne zaporna. Mno- ljubni prebivalci Senovega so ogorčeni nad pogostimi gostilniškimi obračuni. Ljudje ugotavljajo, da ne bodo dali miru, dokler ne bodo spet kdo mrtev.

V gostilni Senica sta se 17. novembra sredi dopoldneva sprla Drago Gmajnič s Senovega in Jože Kozole, delavec iz Metalne. Kozole je v prepri zabodel Gmajniča v hrbet, da so morali nujno poklicati rešilni avto in ranjenca prepeljati v bolnišnico.

To gostilno so domačini prekrstili v Teksas. Ni še dolgo tega, kar so v gostilniški veži pretepači obračunavali med seboj in steph Franca Zakška, ki bi bil moral že teden dni

pred dogodkom nastopiti zaporne kazen. Nadenj so se spravili Kozole in njegov brat Stefan s Makso Abram. Iz veže pri Senici so potegnili za noge na parkirni pretepači pred gostilno. Tam je eden od pretepačev dejal: „Vrzmimo ga na cesto, da ga bo povozil avto!“ Tako so tudi napravili in se odpeljali v bolnišnico.

Na srečo se je Zakšek hitro ozbil, spoznal, kje leži, in se mu nudi zdravniško pomoč.

Dan pred omenjenim dogodkom so isti trije (brata Kozole in Stefan Abram) v gostilni Senica s pretepači Martina Zibreta s Senovega, da je moral napadeti istega pretepača, Postaja milica v Krškem je za vse te primere posredovala prijave sodniku za prekrške.

Junaki v pretepih pa niso prvi junaki, kadar se morajo zapornost za svoja dejanja ali nastopiti zaporne kazen. Nekateri niti k sodniku ne gredo sami. Pripetani jim dajo drugače, kot da jih milica aretirajo, kjer jih pač najde, in jim spremiti na odslužitev kazni.

ORTNEŠKI POROČEVALEC

IZLET V GORICO IN TRST Na pot gremo 2. decembra. Odlazimo avtobusa od križišča v Dolenjski Sotki ob 4.30, iz Ribnice ob 5.30, Sodražice pa ob 5.30. Če ne bo dovolj letnikov za ves avtobus, se bodo priključili izletnikom v Ljubljano, odhajajo ob 6.30. Iz Ribnice in Sodražice z rednim avtobusom ob 4.40.

„ZA“ JE ZMAGAL – Sudič nas smo glasovali ZA in PRUŠI. „ZA“ je zmagal in tako je kmetski svet v celoti odločil. Kmet ne bo pozabil, da smo vsi enega, eden za vse! Vsi smo eni, vsi imamo eno državo, eno kulturo, eno delavce, obrtnike, upokojence, študente, mlade, ženske, stare, kmet in vsak si želi čimbolj visokega standarda. Kakor je kmet v vojni maršal, dal vse, naj tudi sedaj dobi vse, kar smo se borili.

TOMAŽ PLAZAR, predsednik občinske konference ZMS Breznje.

„Konferenca ZKJ o mladini mora zagotoviti uspeh, ker dosežene razprave niso usmerjene le na mladino, ampak predvsem na vsa prečta vprašanja, ki zadevajo mladega človeka: v proizvodnem procesu, šoli in krajevnih skupnostih. O tem so prinesle mnoge že predhodne razprave.“
— Kaj je osrednje vprašanje delovnosti ZM v vaši občini?

„Po enotedenski politični šoli, ki je v teku in so se je dobro udeležili mladi takorekoč v vseh krajevne občine, moramo spregovoriti o mladini v krajevnih skupnostih. O tem že imamo izdelana štališča, opozarjamo pa predvsem na naslednja odprta vprašanja: delo aktivov otežuje pomanjkanje prostora za shajanje mladih, nedodelan način financiranja mladinske dejavnosti in še na nekatera. Tako kot na vasi moramo predvsem po Titovem pismu povečati aktivnost mladine v vseh drugih družbeno-političnih organizacijah. Dosti dela nas še vedno čaka z mladimi v delovnih organizacijah. Kljub uspehom v zadnjih letih moramo dosledno preveriti možnosti za zaposlovanje mladih. Zavezati se moramo za večjo in aktivnejšo udeležbo mladine v samoupravnem razvoju, saj bodo le tako imeli tudi večji vpliv na razvoj gospodarstva. V vseh kolektivih je treba poskrbeti za izobraževanje mladine na delovnem mestu. Glede idejno vzgojnega usposabljanja mladih bomo storili naslednji korak naprej s tem, da bomo pričeli s predavanji tudi po aktivih. Dosti lahko seveda pomagajo zlasti na terenu, mladi komunisti, zato izvajamo tudi posebno usposabljanje.“

RAJKO DERSTVENŠEK, predsednik občinske konference ZMS v Krškem:

„Kadarkoli govorimo o uveljavljanju mladih, spremlja naše ugotovitve nezadovoljstvo, saj se čuti njihov vpliv le na robu družbenih dogajanj. Verjamem, da se bo po 3. konferenci ZKJ marsikaj spremenilo in se bo moralo spreminiti, tako v nas samih kot v družbi nasploh. V okviru bodočega delegatskega sistema računamo na podporo in upoštevanje mladih ljudi, ki smo jih evidentirali za

delo v družbenih organizacijah in samoupravnih telesih.

V naši občini imamo 8 mladinskih aktivov v šolah in 16 aktivov v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih. Najslabše delajo aktivni v podjetjih, ker se večina članov vozi in ker so še ti razbiti na delu v izmenah. Pa tudi odnos do njih ni tak, kot si ga želimo. Mladi delavci se boje povedati svoje mnenje. Zlasti težak je njihov položaj tam, kjer ni organizacije ZK, na primer v Liscu in Senovem. Nasploh pa čutijo mladinski aktivni premajhno podporo sindikata. Mladina ni usposobljena za družbeno uveljavljanje, zato bi morali v kolektivih bolj gledati na njeno izpopolnjevanje in usmerjanje.

Do mladinske organizacije se mačehovsko obnašajo tudi v krajevnih skupnostih, saj v njihovih proračunih še noben aktiv ni dobil denarne pomoči.

Zadnji čas je, da bi v krški občini ustanovili sklad za štipendiranje nadarjenih otrok. O tem so nekateri delovne organizacije že podpisale družbeni dogovor, sklada pa še vedno ni, čeravno je že dve leti, odkar smo govorili o njem. Sploh pa menim, da bi bila štipendijska politika boljša, če bi jo vodila občinska skupščina, upoštevajoč potrebe srednjeročnega razvoja.“

SLOBODAN UDOVIČIČ, predsednik občinske konference ZMS iz Metlike:

„Zadnji čas je, da bo prišlo do konference ZK, kajti stanje v naši občini kaže, da so spremembe nujne. Mladina je prepuščena sama sebi. Precej je že napak in težko jih bo popraviti. Javni sklepi, ki jih bo sprejela konferenca Zveze komunistov, pa bi morali veljati za vse organizacije in poskrbeti bomo morali, da jih bodo tudi uresničevali.“

„Za leto govorimo o tem, da je v metliški občini med zaposlenimi pretežno mladina, medtem ko je v organih upravljanja in družbenih funkcijah slabo zastopana. Zaprtoost v ožjem političnem krogu mladi komunisti težko prebijajo. Osrednji mladinski problem naše občine je izobraževanje mladih in usposabljanje za družbeno politično delo, stanovanjski problem mladih delavcev in skrb, da bo prosti čas mladine smotrno potekal. Stotič že povem, da je bil mladinski klub obljubljen za občinski praznik 1970, zdaj mineva od tlej drugi praznik, o klubu pa ne duha ne sluha. Mladina se je sicer zadnje čase v delovnosti razživela. V vseh krajev-

ni skupnostih smo ustanovili mladinske aktivne, ki so že začeli delati. Imamo pa precejšnje kadrovske težave, kajti na vasi je malo izbire in dogaja se, da se na primer predsednik komaj privadi delu, že odide z vasi. Zavrčam pa o čitek, da mladi niso zainteresirani za politično delo. Večkrat prihaja do sporov z nekaterimi starejšimi političnimi delavci, vendar je to neizbežno, če nekdo na vasi vrsto let v tej ali oni funkciji predstavlja oblast, pa pride mladinec s svojimi predlogi, ga tak običajno zavrne.“

DRAGO MILOJEVIČ, predsednik občinske konference ZMS v Novem mestu,

pričakuje, da bodo na 3. konferenci ZKJ povedali, kako naj bo mladina organizirana, kako naj začne akcije in jih seveda tudi izvede. Zlasti pa naj bi spodbudili komuniste v Zvezi mladine, da bodo začeli delati v duhu pisma tovariša Tita in izvršnega biroja.

„Ostro smo kritizirali lastno delo. Povezava z aktivni je bila tako šibka, da niti interesov mladih nisimo videli. Vse preveč smo se vrtili v sredinah, kjer je bilo delovanje najlažje. Ob tem pa so bile zastopane specializirane mladinske organizacije. Med drugim se nam ni posrečilo osnovati uskladitvenega odbora, ki bi take organizacije povezoval. Zdad bomo tak odbor naposled ustanovili, to pa še ni vse, kar smo dolžni napraviti.“

Predsednik Milojevič meni, da je dolžnost mladinske organizacije takoj razviti mrežo marksističnih krožkov, klubov OZN in drugih izobraževalnih oblik, ki so bile gosteje posajene po šolah, na terenu in v delovnih organizacijah

pa silna redkost. Med pomembne dolžnosti šteje sodelovanje ZM z drugimi političnimi organizacijami, samoupravnimi organi in ostalimi dejavniki.

Velik del slabosti, ki se jih je nalezila tudi mladina, gre po mnenju Draga Milojeviča na račun težav s kadri. V novomeškem primeru bi lahko začeli obravnavati tako vprašanje že kar pri občinski konferenci, njenem predsedstvu, komisijah in drugih organih. Veliko komisij imajo samo napisanih, delajo pa malo ali nič.

STANA KUNEJ, predsednica občinske konference Zveze mladine v Brežicah:

„Mislim, da je največja težava, ki jo v občinski konferenci trenutno premagujemo, nezadostna usposobljenost mladih ljudi, predvsem idejnopolitična, čeprav vidimo, da tudi za dodatno strokovno usposabljanje ni poskrbljeno. Ker ni jasne zavesti med mladino o tem, kakšno mesto v našem samoupravnem sistemu komu pripada, tudi ni stalnega pritiska, da

bi se položaj mladih v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih in šolah spremenil. Probleme mladih rešujemo, žal, še vedno preveč posamično. Največkrat takrat, ko se odnosi zaostrijo.

Tudi tedaj, kadar se moramo odpraviti v delovno organizacijo, da bi pomagali rešiti mladincem kakšen problem, se moramo večkrat poprej spoprijeti z njihovo nedoslednostjo, nespoštovanjem delovnih dolžnosti itd., da ne omenjam posebej primerov, ki so nas v aktivu celo zavajali z neobjektivnim prikazovanjem razmer. Vse to ima seveda veliko slabih posledic.

Mislim, da moramo doseči predvsem sistematičnost pri delu. Imamo precej upanja, da bo z načrtom izobraževanja, do aprila 1973, ki so ga sprejeli, dosežen napredek. Ker ravno omenjam usposabljanje, moram poudariti, da je to drago in da je bil v preteklih letih in še lani marsikateri dinar vržen proč vsaj za obč. konferenco ZMS, ker nam ljudje, ki smo jih pošiljali na seminarje, niso dovolj vračali s svojim delom.

Sicer pa mislim, da smo pred tretjo konferenco ZKJ lahko optimistični in da lahko od nje veliko pričakujemo.“

BESEDO IMAJO MLADINCI KAJ NAM BO PRINESLA?

Kaj pričakujejo od tretje konference ZKJ naši mladi ljudje?

MARTIN SKUBE, predsednik občinske konference ZMS iz Črnomlja:

„Glavno, kar pričakujemo od konference Zveze komunistov je, da bi se po njej odprla mladim možnost uresničiti svoje naloge. Glede odnosa do mladih so bili tudi po 9. kongresu sklepi dokaj jasni, a jih nihče ni dosledno uresničeval. Upamo, da bo tokrat drugače.“

Med mladino je precej mladuša, ker doslej ni bilo z Zvezo komunistov pravih stikov in sodelovanja. Po mojem bi morali mladinsko organizacijo narediti tudi bolj privlačno za širši krog mladine.

V naši občini je osrednji mladinski problem prostor. Niti v mestu mladina nima sobe za sestanke, kaj šele za razvijanje drugih dejavnosti. Naša mladina sodeluje v športu, v kulturnih društvih, manj pa politično dela.

Uveljavljanje mladega človeka bo prav tako ena izmed nalog, ki ji bo konferenca morala postaviti temelje. Na vodilnih mestih imamo še precej ljudi z neustrezno izobrazbo, medtem ko jugoslovan-

ska mlajša inteligenca odhaja celo v tujino, ker ne dobi ustrezne zaposlitve.

Tudi vrednotenje dela mladih doslej ni bilo pravilno, vsaj v mnogih primerih ne. Predlogi posameznih mladincev so težko prodri, čeprav so bili dobri. Skratka: mladi v naši občini pričakujemo, da bodo po konferenci Zveze komunistov odstranjene zavore, ki so hromile našo dejavnost, prav tako pa se zavedamo, da bomo morali tudi mi sami marsikaj spremeniti.“

IVAN OBERSTAR, predsednik občinske konference ZM Kočevje:

— Za kočevske razmere, pa tudi sicer, je po mojem mnenju najpomembnejše družbeno-politično izobraževanje. To izobraževanje je bilo zadnja leta v naši občini zapostavljeno. Rezultati tega so, da mladi vse premalo vemo o družbenih odnosih v naši socialistični družbi in kako se ti odnosi krojijo.

Pospešno pomembno je izobraževanje v srednjih in poklicnih šolah. V teh šolah ni marksistične vzgoje. Menim pa, da je pomembno tudi izobraževanje mladih v višjih razredih osnovne šole in na višjih oziroma visokih šolah. Tudi na teh šolah programi izobraževanja niso dovolj prilagojeni marksistični vzgoji. Še posebej je po mojem zapostavljena vzgoja v samih delovnih organizacijah.

Za tako izobraževanje, o kakršnem govorim, bi potrebovali več denarja. Zagotoviti bi ga morala širša družbeno politična skupnost, ki mora čutiti potrebo po izobraževanju in usposabljanju mladih.

Oblike izobraževanja, ki bi jih v ta namen — se pravi za delavsko mladino — organizirali, so: politične šole (za mladinske funkcionarje), seminarji za usposabljanje evidentiranih možnih mladih kandidatov in še posebno množično usposabljanje in izobraževanje v sredinah, kjer mladi žive.

KUDI FILEJ, predsednik OK ZMS Sevnica:

Največ smo o 3. konferenci ZKJ govorili na uspelem seminarju, ki so ga vodili znani družbeno-politični delavci in se ga je udeležilo preko 50 slušateljev. Da bi izdvojil en problem? To ni mogoče! Mladi v krajevnih skupnostih imajo svoje težave, v delovnih organizacijah pa spet svoje. Opažamo, da mladi na terenu neradi

prevzemajo vodstvo aktiva. To ima svoje korenine dostikrat v tem, ker nimajo prostora za shajanje, po drugi strani pa se malokdo čuti sposobnega za vodenje. Nujno je izobraževanje, vendar še nimamo rešenega financiranja. Za mlade delavce bi morale prispevati tudi same delovne organizacije, saj bo to kolektivom samim najbolj koristilo.

— Nadaljnje naloge?
„Dejanska težava aktivov v največji tovarni — Liscu in Jutranjki — je v tem, da se preko 40 odst. mladih delavcev vozi. Ob pomoči ostalih organizacij, še posebno v duhu Titovega pisma, bi morali spodbuditi interese te mladine. Dejavnost mladih na osnovnih šolah se ne razlikuje od dejavnosti krožkov, zato moramo usposabljanje mentorje. V decembru pripravljamo program usposabljanja za mlade iz delovnih organizacij, februarja za šole, marca pa za mlade v krajevnih skupnostih. Ob delovnih akcijah v posamezni krajevni skupnosti smo se dogovorili za pomoč ostalih aktivov, taki akciji bi bili npr. ureditev igrišč v Loki in gradnja cest okrog Primoža. Ob referendumu za šolstvo smo bili vključeni vsi člani predsedstva, premalo pa so vključili mlade v štabe po krajevnih skupnostih.“

ZORAN LEVSTEK, vršilec dolžnosti sekretarja predsedstva občinske konference ZM Ribnica:

— Naš največji problem je, da imamo sicer v samoupravnih organih primeren odstotek mladine, ki

a žal v teh organih ni delovna. Mladi so bili v organe zbrani naključno, neorganizirano, brez sodelovanja mladinske organizacije. Ti mladinci so sicer dobri delavci, žal pa jim manjka družbeno politična razgledanost oziroma izobrazba.

Predsedstvo ribniške ZM izredno dobro sodeluje z občinskim komitejem ZK. Žal v podjetjih mladinci nimajo podpore pri komunistih. Dogaja se celo, da nekateri komunisti nastopajo dvolično: na konferenci govorijo eno, v podjetju pa delajo drugače.

V težah je dan velik poudarek na idejnosti pouka, kar je prav, premalo pa položaju, ki ga naj bi zavzemala delavska mladina v naši družbi in kako naj bi vplivala na ta trenutek. O delavski mladini govorim več, ker je je v Ribnici največ, saj tu nimamo srednjih, vaje-niških in višjih šol.

Pozornost je treba posvetiti tudi nacionalnim vprašanjem. Dostojno nismo ničesar naredili, da b. sezonske delavce in mlade starešine JLA pritegnili k našemu delu rednega delovnega časa. Tako se potikajo po gostilnah. Med mladimi ni nacionalnih izpadov, starejši pa jih večših povzročajo.

Odgovore so zbrali novinarji Ria Bačer, Jože Primc, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik, stran je uredil Marjan Legan.

Široka usta

MIHA MATÉ

11

„Natakar.“ je dejal neki Frtz, „prinesite mi dve jajci, pa ne premečki, pečenko, pa ne preveč zapečeno, in kavo, a ne premočno!“

Tisti revček od natakara se je krivil od naračila, zato sem mu priskočil na pomoč in dejal:

„Za naju pa dve pivu, pa ne prevlačni in račun, a ne premasten!“

Takrat sem se spomnil tudi naših gostincev. Turistično leto jih je tako razgibalo, da so opustili kmetijsko združbo in se začeli ukvarjati z mnogo bolj donosnim kšeftom. Pravi gostinci so bili zaradi tega užaljeni in so dejali, da se bodo pričeli ukvarjati s prevoznistvom, trgovino in s kravami. Toda nič ni pomagalo, kmetijstvo jih je v vsem prehitelo. Celu v domači, ribniški besedi. Zavedali so se, da mora turizem sloneti na priložnosti kraja, ki ga turisti obiščejo, zato so pričeli uporabljati lepe, čistokrvne, kmečke skovanke: „Poglej ga, trd je kot krava, gre kot konj, afna se kot koza, pije kot žolna, kozlja kot vidra ...“

Mislil, da turizem pri nas ne more izumreti. Rastel bo kot šiba na vodi. Če z nič drugega, bomo vsaj dosegli nekaj podobnega kot Pepi, ki je lani odšel na morje in pozabil doma kopalke. Ker niso imeli pri roki nič drugega, mu je dala žena slinček njihovega najmlajšega. Ovil si ga je okrog nog in še malo višje. Na njem pa je z lepimi, rdečimi črkami pisalo: „Rasti, rasti, mamino veselje!“

Marsikdo pravi, da pomenijo sanje polovico resnice. To sicer ne bi verjel, res pa je, da se ljudem marsikaj sanja: enemu o boljših plačah (lahko rečem večini), drugemu o avtomobilih, vilah, punchah itd. Toda dokler se ljudem o tem le sanja, je še vse dobro. Drugače je, kadar mislijo, da se morajo vse tiste neumnosti, ki so se jim poneli nastmale v glavo, tudi izpolniti.

Zadnjič se je tudi meni pripetilo nekaj takšnega. Sanjal sem take reči, da sem bil še potem, ko sem se zbudil, nekaj časa ves moker.

Bil sem v čudoviti deželi. Ljudje se med sabo sploh niso prepirali in živeli so v pravem paradizu. Edina nadloga, ki jih

... mu je dala žena slinček njihovega najmlajšega ...

je pekla, je bila ta, da so imeli preveč šefov in direktorjev. Če si hotel kaj dobiti, si moral skakati od enega do drugega. Končno so se ljudje ne spomnili, da drugje nimajo toliko te robe in da bi bilo dobro, če bi jih pričeli prodajati za devize v druge dežele. Partnerji so bili takoj pripravljeno podpisati pogodbo, zato so se domenili, da za začetek izvozijo približno dvesto direktorjev. Ustanovili so podjetje, postavili direktorja in posel je pričel cveteti.

Marsikdo teh čudovitih ljudi je bil sicer jezen, da njihova dežela pošilja v svet svoj najboljši kader, ki bi lahko mirne duše poslala tiste s fakultete, ki ne znajo za delo zagrabiti. Vendar, ko so pomislili na devize, so se kaj hitro potolažili. Direktorje so vkrcali na ladjo, ki je ob spremljavi orkestra odpelala iz pristanišča. Na palubi se je trlo v bolezniče različnih direktorjev in tujin, ki so smrčkale v svoje robove.

Niso še dolgo bili na morju, ko je pričela pihati strašanska burja. Ladjo je premetavalo kot lupinico in bili so premešani kot najboljša češpljeva marmelada.

Kar naenkrat se je ladja prevrnila. Bila je prava nesreča, še večja katastrofa pa je bila ta, da so znali vsi direktorji plavati. In ne boste mi verjeli, najbližnja obala je bila jugoslovanska.

Takrat sem se od strahu prebudil in videl, da bom spet kregan, ker sem dalj časa spal kot drugikat.

Pred novim letom pa se mi je pripetilo še nekaj bolj nevadnega. V Ljubljani sem zakolovratil tudi na zabavišni prostor. Pred neko hišico, ki je dajala precej čudno štimto, so se drenjali sami debelušasti ljudje. Prišlo me je zanimati, kaj jih je tako pritegnilo, zato sem stopil malo bliže.

Možakar poleg mene mi je nagajivo pomežiknil in dejal: „Ali jih vidite, sami direktorji, pravijo, da tu notri kažejo, kakšno bo naše gospodarstvo po novem letu.“

Nisem in nisem mogel verjeti. Pogledal sem debelušaste možakarje in potem mi je pogled zaplaval proti hišici, kjer je z velikimi črkami pisalo: „HISA STRAHOV!“

Uvrščamo se med največje proizvajalce avtomobilskih prikolice na svetu. Tudi za letošnji DAN REPUBLIKE čestitamo skupnosti narodov SFRJ z novimi delovnimi uspehi, novimi tovarnami in delom za še večjo proizvodnjo – vse za zmago velikih idej samoupravljalškega socializma v naši državi!

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO s tovarnami v Brežicah, Mirni na Dol., Črnomlju, Šentjerneju, Semiču, Suhorju in Belem Manastiru

NA SLIKI ZGORAJ: udeležili smo se tudi letošnjega zadnjega velikega mednarodnega sejma avtomobilskih prikolice v Essnu v ZR Nemčiji. Tu se pokažejo vsi, ki v proizvodnji prikolice na svetu kaj veljajo – zato seveda nismo manjkali tudi mi. Na fotografiji vidite naše ADRIA prikolice, ki so tudi tokrat vzbudile veliko pozornost med številnimi obiskovalci sejma ter poslovnimi partnerji iz raznih držav (Foto: arhiv IMV)

S SEJE MEDOBČINSKEGA SVETA ZK NOVO MESTO

Ne dopustiti, da bi ostrina otopela

Pomoč in podpora komisijam za ugotavljanje izvora premoženja – Začetni za bolj prijemljivi ukrepi – Oportunizma še vedno precej – Na vodilna delovna mesta ljudi, ki ustrezajo moralnopolitičnim merilom, ki so enakopravna strokovnim – Nadaljevati politično aktivnost

Komunisti nikakor ne smemo dopustiti, da bi akcija zvodnela. Med ljudmi je že čuti tu in tam nerazpoloženje, ker se naloge, ki jih nalaga pismo predsednika Tita in izvršnega biroja ZKJ urednice premo, premo konkretno, je bilo med drugim rečeno na seji medobčinskega sveta ZK Novo mesto minul teden.

Za dokaz lahko služi delo komisij za ugotavljanje izvora premoženja. Razen tega, da so se sestale in razpravljale o tem, kako naj bi delovale, v štirih dolenskih občinah došle niso, storile tako rekoč še ničesar. Uradno niso do časa, ko to pismo, predlagale v postopek še nobena primera, čeprav je v občinah več takih, ki bi morali pred to komisijo.

Dolenska priznanja za 13 zasebnikov

Združeno zasebnih obrtnikov in dolenska strokovna odbora za obrt ter gostinstvo in turizem so sklenili za 1972 – v prvem letu kakovosti – podeliti priznanja starijim gostinstvarjem in obrtnikom, ki so pri delu zlasti vzgajali kader in aktivno delali v družbenih in strokovnih organizacijah ter oganiblasti. V vrsti zaslužnih gostinstvarjev so pripravili priznanja za: Petra Badovinca z Jugorja, Petra Deva iz Mokronoga, Zvonka Gerbca iz Metlike, Janka Muellerja iz Črnomlja, Dano Osojnik iz Novega mesta, Pavlo Rečel iz Šentjerneja, Slavko Springer iz Trebnje in Terezijo Vidnih z Otočca.

Priznanja so pripravili tudi za naslednje obrtnike: novomeškega mizarja Franca Barbiča, metliškega mleskarja in sobosilkarja Martina Črnuglja, črnomaljskega avtomehnika Franca Elmstedlerja, Danijela Hočevarja, ključavničarja iz Puščave, Jožeta Ovičnika, kleparja iz Črnomlja.

Šimprej pridejo na dan s svojimi zamislimi o notranji organiziranosti v smislu ustavnih dopolnil. Nadalje je

treba z delavci razpravljati o obnonski politiki Jugoslavije za leto 1973, ki bo izrazito stabilizacijske usmerjena, ki bo prinesla stabilno spodarjem zelo hude čase in ki bo do skrajnosti zaostroila disciplinirano odgovornost. Razpravljati je treba o aktivnosti mladine in komunističnih pripravah na tretjo sejo konferenca ZKJ, ki bo v Beogradu 7. decembra.

SKOK NA MARS

8. Sema neumna! jo je zavrnil soproj. Ali ne vidiš, da sva na Marsu? Ali bi rada primerjala marsovski plače z najino pokojnino? Sicer pa meni tukaj ni posebno všeč. Zakaj neki meniš, da so naju vtaknili v hiadlini – če ne zato, da naju očvrjejo za vsiljivo. Cimperj odtoč, tem boljše!
In zakonca sta planila k vratom. Toda korak jima je

K R K A – tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov, NOVO MESTO

ZA 29. NOVEMBER, DAN REPUBLIKE, POZDRAVLJAMO VSE KOLEKTIVE V DOMOVINI IN ŽELIMO VSEM DELOVNIM LJUDEM MNOGO NOVIH USPEHOV

ZGORAJ: pogled v enega izmed oddelkov v novi farmacevtski v Ločni, ki je bil odprt 29. oktobra letos – (Foto: arhiv KRKA)

in pripeljal se je pladenj z zapeljivo večerjo za dve osebi: s svečami, kajpada!
Sedla sta kot na poročenem potovanju in pomlaskala juho. Imela je okus po nafti! Razrezala sta zrezke: dišali so po premoju. Čmoki so zaudarjali po morskih algah in solata je bila očividno iz polivinila.
Edino cvček je bil tak kot v domovini – umeten!

Oči v krogih Münchena

Uspehi in neuspehi

Mnogi radi vse, kar ni medalja, štejejo za neuspeh in podkrepijo svojo misel z besedami: „Na olimpiadah štejejo pač samo medalje, vse drugo ni vredno nič ...“ Povedano drugače: če nisi prvi, drugi ali tretji, je pravzaprav vseeno, če si četrti ali štirideseti!

To je kajpak relativno in imajo taki po svoje tudi prav. Toda drugače je gledati iz domovine in na prizoriščih. Tam, recimo na velikem atletskem stadionu, kjer je 80.000 ljudi vzklikalo vsaki zmagi, je človeku zaigralo srce, ko se je na velikem semaforu pojavila kratica „JUG“ med prvimi: ko je kopje Nataše Urbančič zasadlo svojo konico na peto mesto, ko je toliko opevana in tako kritizirana Vera Nikolić prišla k nam v cilj teka na 800 metrov, ko se je Dane Korica hrabro boril z najhitrejšimi na 10.000 metrov in prišel na koncu kot sedmi ...

Ko si sam med množico tujcev, pomeni jugoslovansko ime veliko veliko več – pa čeprav ni na prvem mestu.

In med uspehi in neuspehi v tujini ne gre gledati skozi ene same oči. Uspeh Jugoslovancev na tej olimpiadi je recimo tudi v jadrnanju, kjer sta v razredu „Leteči Holandec“ inž. Grego in Nikolić pobrala peto mesto, pa v kajakaštvu. Da seveda ne govorimo o rokoborcih, ki nam vsake štiri leta prinesejo nekaj medalj, da ne govorimo o boksaarju Parlovu in Vujiću, ki sta se vrnila z zlatom in bronom. Vse to so uspehi.

Uspehi so tudi vsi naporji vseh, ki so sploh prišli na olimpiado. Do Münchena so namreč zares lahko prišli samo najboljši med najboljšimi.

Vsi ti so olimpijski ogenj nad atletskim stadionom doživljali čisto drugače kot množica tistih, ki se je dvakrat ali celo trikrat na dan stisnila v ta amfiteater in je plapolanje ognja občutila le kot toploto, ki jo je širil prižgan plin neke nad stadionom, morebiti nad tribunama, ki sta nosili znake N ali I. Medtem ko so turisti in gledalci vse to doživljali zvečer kot dogodka iz Andersenovih pravljic, če so se povzpeli na bližnje griče, so ta ogenj športniki doživljali kot prisego, ki jo je v imenu vseh izrekle ljubka nemška skalka v daljino Heidi Schueller.

Vse to so bili torej uspehi, čeprav ni manjkalo presenetljivo nizkih uvrstitev. Od košarkarjev in vaterpolistov smo zanesljivo pričakovali medalje. Izkazalo se je, da so bili drugi pač bolje pripravljeni. Vprašanje je, če smemo peto mesta šteti za ne-uspeh: edino merilo pri nas je namreč to, kaj smo od njih pričakovali. Zato pa po logiki nekdo s petim mestom izredno presneti, drugi pa, za katerega uporabljamo drugačen meter, neverjetno razočarani.

V tem pa je nasploh čar športa, ker bi bile sicer olimpiade skupščine Metlika, ki je bilo 22. novembra, je župan Ivan Zele večkrat pogledal na uro, zaen tega pa še opozarjal na jasno in stvarno razpravo, ker so morali zaradi treh otvoritev v okviru občinskega praznika seje končati do 10.30.

Ko je bila ura že 10.35, je predsednik prekinil skupščino, rekoč: „Razpravo bomo nadaljevali 7. decembra, ker pa ni več časa, bodo odborniki dobili dnevnicke izplačane v Vinski kleti, kamor so tako po programu vabljeni na prigriček ...“

(Prihodnjic: CVETOČA CRNA BORZA)

Z naših ustov

TRI PRAZNIČNE IZ METLIKE:

Zasluzena voznja

Ko so bili pretekli teden zbrani gostje in odborniki pred

Metliki ob otvoritvi, je mame z zamudo prišel tudi Karel Vardijan, direktor poslovne enote VIATOR. Hkrati je na trg pripeljal Viatorjev avtobus, da bi odbornike potem odpeljal še na otvoritev dveh mest.

– Ali se bomo peljali na hrib? vpraša Vardijana Ivan Skof, sekretar občinskega komiteja.

„Seveda,“ odvrne Vardijan. „Toda, boga mi, ne bi se peljali, če ne bi danes izglasovali odloka o mestnem potniškem prometu.“

– Oho! Počasi s takimi izjavami, ga zavrne Skof. Dobro, da si to povedal zdaj, ko je glasovanje mimo, sicer bi te prijeli zaradi podkupovanja.

Ljudski časnik vest socializma!

Nima časa

Prenovljeni lokal metliške zadruge je bil do svečane otvoritve 22. novembra uradno zaprt. Ko je ob otvoritveni slovesnosti za občinski praznik ravno začela gozdati in je inž. Gačnik že potegnil iz žepa govor, je okoliški kmet kljukal na vrata, da bi šel v trgovino.

– Stric, počakajte pet minut, – mu je rekel Ernest Sauer, komercialni iz zadruga, ki je z množico vred čakal slovesnosti.

Kmet se ni menil za gozdo, goste in slavnost, ampak je odvrnil: „Meni se muči, nimam toliko časa kot vi ...“

Kar na sodih

V tem pa je nasploh čar športa, ker bi bile sicer olimpiade skupščine Metlika, ki je bilo 22. novembra, je župan Ivan Zele večkrat pogledal na uro, zaen tega pa še opozarjal na jasno in stvarno razpravo, ker so morali zaradi treh otvoritev v okviru občinskega praznika seje končati do 10.30.

Ko je bila ura že 10.35, je predsednik prekinil skupščino, rekoč: „Razpravo bomo nadaljevali 7. decembra, ker pa ni več časa, bodo odborniki dobili dnevnicke izplačane v Vinski kleti, kamor so tako po programu vabljeni na prigriček ...“

(Prihodnjic: CVETOČA CRNA BORZA)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenske Novice.

Gospica Ida Vidic kot solistinja

(Prešernov) koncert, katerega je priredilo „Dolensko pevsko društvo“ pod vodstvom g. V. Tučka dne 26. novembra 1892 bil je jako dobro obiskan ter se tudi v občo zadovoljnost izvršil. Pelo se je precizno in prednasanje je bilo vsestransko povoljno. Gospica Ida Vidic je nastopila ta pot v prvi kot solistinja na našem odru. Bili smo z njo pravi zadovoljni. Lep glas ima v vseh legah, poje lepo naravno, brez vsake prenapetosti, le nekoliko boječnosti je je še premagati, kar stori pa čs. Gospica Ema Pauser je igrala na glasovirju svoje točko povoljno, in pokazala lepo muzikalčno nadarjenost. Izmed zborov odlikoval se je najbolj Foersterjev „Ah ni li zemljica krasna“. – G. Igr. Hladnik je spremljal solistinjo g. Vidicevo, in potem ženski zbor, ter je to izvršil se svojo znano spretnostjo. Zatorej želimo, da bi nam „Dol. pevsko društvo“ še mnogo tako prijetnih večerov napravilo.

(V državnem) zboru je slezijski poslanec, liberalni dr. Menger grozno roboto zavbavil Čehom – imenoval jih je kar veleizdajalec. Nepopisna je bila nevojlja. Izrekla je temu kričkarju zborovca po svoji večini. (Nemčija) potrebuje denarja – veliko denarja. Zato bi radi davke premenili tako, da bi visoki ljudje več plačevali. To bi bilo gotovo prav, in zeleti tudi pri nas – ali nekaterim poslancem se dozdeva, da bode segala taka postavba pregloboko, ker bi se začela po vladnej predlogi v že tam, kjer je letnih prihodkov 3000 mark. Prepričani smemo biti, da bi taki gospodje laglje plačali nekaj krajcarjev davka kakor kmet, ki ima le kaciš 30 do 40 goldinarjev, „čistega“ dohodka. (Zima) pritisnila je letos kmalu in ljuto, da-si imamo do sedaj prav malo snega, vendar pa je vse nekaj dni zelo mraz, da so stoječe ali bolj počasi tekoče vode zamrzle. Vremenski preroki za letošnjo zimo pretekoju dolgo ostro zimo. Naši mlinarji zelo tožijo radi vode, ker ne morejo mleti. Učenjaki pa pravijo, da ako bode zima ostro in suha – poginili bodo kolerini bačili in nemamo se je bati potem spomladi. (Ponižna) prošnja! Lepo se prosi, da naj tisti, ki je kuc rojave (kavine) barve s precej širokimi rudečimi črtami na koncih, vezl vje v mraku v Zatičini iz hleva v gostilni „Poljanski“, da ga ravno tje nazaj prinese sam, ako tega ne stori, bo osramoten. (Iz DOLENJSKIH NOVIC, 1. decembra 1892)

Dežurni poročajo

RAZBIJAC - 21. novembra zvečer so novomeški miličniki pridržali iztreznitve Dušana Nedeljkovića z Obrha. V gostišču Prinovec v Smarjeških Toplicah je razgrajal, razbijal kozarce in nadlegoval goste. Da bi ga bodo sodniku za prekrške.

MOPED - Jožetu Prešernu iz Smarjeških Toplic je nekdo 21. novembra odpeljal moped izpred gostilne Prinovec.

KOLO ČEZ NOGO - 23. novembra ob 16.40 je 48-letni Jože Novosel iz Rosalnic skočil iz tretjega vagona za lokomotivo prav takrat, ko je vlak speljal. Na železniški postaji v Rosalnicah pri Metliki je tako nesrečno padel na tla, da mu je leva noga ostala na tračnici ter mu je kolo odrezalo v gležnju. Poškodovanca so odpeljali v novomeško bolnišnico.

Petek slab začetek

Zakaj ni mogoče ugotoviti krivca za še tradicionalno slabo dostavo časopisa Delo, ki je razen radija edino vsakdanje sredstvo obveščanja? V petek, 17. novembra ga zopet nismo dobili ne na dom, ne v trafiko. Poiščite krivca in opravičite se! Naročniki protestirajo in bodo odpovedali naročnino, ker jih zaradi teh nepravilnosti dogodki prehitujejo.

Tudi z ISKRO je tako. V petek sem vprašal za brivsko mrežico. Prodajalec me je potolažil, da jih bodo dobili šele čez 14 dni. V nečem sta si Delo in ISKRA enotna:

Naroči si DELO, da ne boš imel DELA!

Kupi Braun Sixtant, pa boš kosmat!

Sredi prejšnjega tedna je megla trdoživno napadala jutranje vožnje (na fotografiji: v megli je tovornjak zdrsnil s ceste in potem zaprl promet), v četrtek zvečer in v petek proti jutru pa je nov snežni metej zaprl avtomobilsko cesto. Šele proti petkovemu jutru so jo cestne službe toliko usposobile, da je bila spet prevozna. (Foto: Legan)

OD TRETJE KONFERENCE SLOVENSkih KOMUNISTOV:

9 dolgih mesecev čakanja...

Skrajni čas je, da komisije za ugotavljanje izvora premoženja, ki so zdaj le na papirju, začnejo delati - Ponekod: predlogi v predalih!

Komisije za ugotavljanje izvora premoženja so nastale po kategoričnih zahtevah sklepov tretje konference slovenskih komunistov, ki je bila posvečena problemom socialnih razlik. Od takrat je minilo tri četrt leta - pa smo jih komaj ustanovili. Ponekod so komisije izbrali pred nekaj meseci - pa niso še niti s prstom mignile.

Na aktivu komunistov iz vodstev organov pregona so ostro zahtevali, da morajo te komisije takoj začeti delati. Javnost namreč zelo veliko pričakuje od njih, in če ne bodo zdaj dregnile v nekatera osja gnezda neupravičenega bogatenja, se utegne politični položaj, ki je tako ugoden za akcijo, temeljito poslabšati. Tak neuspeh bi namreč pomenil, da se naša družba ni sposobna organizirati za učinkovito ukrepanje na tem področju.

Okrožno tožilstvo v Novem

mestu je že poslalo komisijam v obeh belokranjskih občinah nekaj predlogov za uvedbo postopka. Ti predlogi so še vedno v predalih. Komisije se izgovarjajo, da ne vedo za delovno metodo, da jim manjka navodil. Nekaj resnice sicer je na tem, še več pa formalizma, saj bi z lastno iznajdljivostjo in sposobnostjo lahko začele ukrepati tudi brez navodil, ki jih čakajo.

Komisije za ugotavljanje izvora premoženja bodo lahko postale dobre sodelavke organov pregona, če bodo odločno

in dosledno ukrepale. Komisije namreč ne smejo postati izhod v sili ob dosežani neučinkovitosti davčne službe. Narobe: naj bodo stalen organ družbene kontrole, ki jim bodo organi pregona spreten strokovni servis pri delu.

Vsekakor pa je za njihovo akcijo - devet mesecev po tistem, ko so slovenski komunisti ugotovili porazno stanje, ki je zanihalo socialno ravnovesje - zares že zadnji čas!

J. SPLICHAL

Alkohol in naselja

Do zadnjega januarja prihodnjega leta bodo v Sloveniji vsi pozornosti posvetili dvem vzgojnim akcijam v našem prometu: varnosti prometa v naseljih in alkoholu ter varnosti prometa. Namen obeh akcij je jasen: zmanjšati število nesreč v naseljih in preprečiti, da bi vinjeni ljudje sedli za volan.

Velja razmisлити: kar 72 odstotkov vseh nesreč se zgodi v naseljih. Ta zimska akcija je še posebej koristna tudi zato, ker so razmere na cestah prav zdaj najslabše: nepričakovane vremenske spremembe namreč še poslabšajo že tako slabe pogoje za vožnjo. Prav tako ni odveč niti akcija, ki naj prepreči pijanim ljudem na cesti.

Zadnja akcija na Dolenjskem je sicer pred Martinovo nedeljo pokazala, da so se razmere že precej izboljšale, kljub temu pa ostaja alkohol še naprej med poglavitnimi vzroki prometnih nesreč.

Sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu bodo v posameznih občinah široko zastavili akcijo, da bi obe nalogi kar najuspešneje uresničili. V svojem delu se bodo povezali tudi z delovnimi organizacijami in šolami.

Obe akciji sta seveda izredno dobrodošli tudi pri načrtni vzgoji, da bi bilo na naših cestah več discipline in tovarništva.

V LUTERŠKEM SELU:

Drugič ukraden fotoaparati

Jožetu Klevišarju je vlomilec odnesel za devet tisočakov vrednosti - Spet fotoaparati

Fotografski aparat, ki so ga pred meseci ukradli Jožetu Klevišarju v Luterškem selu, je bil na sodišču dokazno gradivo, ker je vlomilec z njim tudi fotografiral. Aparat je zdaj že drugič ukraden: 22. novembra je namreč tat ponovno obiskal Klevišarja, vdrl pa je tudi v vikend Ljubljancana inž. Cirila Mravlječa ob Krki za Klevišarjevo hišo. Vlomilec je v vikendu skuhal kavo, odprl nekaj kon-

zerv ter pobral jopico in moške hlače. Odsel je tudi ribiški pribor, ki pa ga je odvrgl v bližnjem gozdu.

Več škode je naredil v Klevišarjevi hiši. Od tam je namreč ukradel dve lovski puški z municijo, fotografski aparat, uro in dve bundi - v skupni vrednosti 9.000 dinarjev.

Uprava javne varnosti zahtuje, da so vlomilcu na sledi.

Strokovnjakov manjka

Službi družbenega knjigovodstva in davčni upravi primanjkuje inšpektorjev!

Razveseljiva je ugotovitev direktorja novomeške podružnice Službe družbenega knjigovodstva: „V štirih dolenjskih občinah, za katere dela naša podružnica, ni nelikvidnosti, nepokritih investicij in izgub!“

Ob široko odprtih vratih za akcijo po pismu tovariša Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ pa je manj vesela ugotovitev, da ima ta služba hude kadrovske težave na področju kontrole. Močno primanjkuje inšpektorjev: delo je zaradi tega bolj počasno in manj učinkovito.

Ce lahko že za SDK rečemo, da ima precejšnje kadrovske težave, potem ta ugotovitev toliko

bolj drži za davčne službe. Učinkovitim in usposobljenim davčnim službam bo potrebno posvetiti več pozornosti, ker se zdaj dogaja, da se inšpektorji izgubljajo v gori običajnega pisarniškega dela, zaradi tega pa ne morejo izpolnjevati tistih nalog, za katere so predvsem zadolženi. Zato ni čudno, da dolenjske davčne uprave - samo novo-

para grafi

meški manjka 10 ljudi na ključnih položajih! - ujamejo na primer tako malo utajevalcev in da se je zadnja leta pri nas v klimi slabe poslovnosti že zakoreninila miselnost, da so te službe tako nemočne, da je vsak njihov uspeh pri odkrivanju tovrstnih škodljivih pojavov zgolj naključje.

Ob vsem tem pa niso naključne besede okroglega javnega tožila v Novem mestu Jožeta Peterca, ki je poudaril: „Davčne službe ne potrebujejo zgolj podpore v besedah, zdaj je pravi čas, da jim damo materialne in kadrovske pogoje, da bodo lahko učinkovito delale!“

Ne gre pa pozabiti še nekaj res je, da jim moramo izboljšati delovne pogoje in jih kadrovske okrepi, ne gre pa pozabljati, da imajo nekaj platna in škarije te službe tudi same v rokah. Zamudno bi bilo vedeti, kolikokrat doslej so uporabile proti krivicam najvišje možne kazni! Zato se, da malokrat, ker se pri novonovljanju raje zadovoljijo s simboličnim tisočakov, čeprav je najostrejša kazen, ki jo smejo izreči - desetkrat večja.

Veliko ljudi - pa malo inšpektorjev...

KRONIKA NESREČ

MIRNA: BREZ PREDNOSTI - 20. novembra popoldne se je Janez Drčar iz Brezovice z avtomobilom pripeljal v križišče na Mirni. Zapeljal je naprej, ne da bi se prepričal, če je cesta prosta in trčil v tovornjak, ki ga je po prednostni cesti pripeljal Stanko Obršč iz Dol. Težke vode. Pri trčenju je bilo za 5.000 dinarjev škode.

TREBNJE: ZAVIJANJE - 21. novembra popoldne je Marija Špelč iz Trebnjega zavijala na levo pred trgovino Dolenjke. Po cesti je takrat pripeljal z avtomobilom Marjan Gerič iz Tihaboja. Avtomobila sta trčila, škoda je za 5 tisočakov.

NOVO MESTO: PRED AVTO - 22. novembra zjutraj je Novomeščan Ignac Kovačič peljal po Ljubljanski cesti v Novem mestu. Ko je zavil na Kolodvorsko ulico, je tik pred avtomobilom prečkala cesto 73-letna Alojzija Dular, ki pa ni bila na prehoju za pešce. Kovačič je Dularjevo zbil. Pri padcu si je starka zlomila nogo in se odrgnila po obrazu. Prepeljali so jo v bolnišnico, na avtomobilu pa je za nekaj stotakov škode.

NOVO MESTO: V AVTO - Vinko Keber z Otočca se je 22. novembra zjutraj peljal po Cesti komandanta Staneta v Novem mestu. Ko je pripeljal v križišče pri Petrolu, je iz Kettejevega drevoreda pripeljal z avtomobilom Vinko Barič iz Dobrave pri Krškem in trčil v Kebrov avto. Škode je za 3.000 dinarjev.

MAČKOVEC: PREHITEVAJE - 22. novembra popoldne je izgrebčan Josip Cvetkovič peljal proti Zagrebu. Pri Mačkovcu je napeljal pripeljal tovornjak, ki ga je bil prehitovati z osebnim avtomobilom Zagrebčan Krešimir Klančič. Škoda pri Cvetkoviču sta čelno trčila, škoda pri avtomobilu je za 18.000 dinarjev. Poškodovanega Cvetkoviča so odpeljali v novomeško bolnišnico.

TREBNJE: NEVARNO - 22. novembra popoldne je Jože Ravbar iz Karteljevega pri od Trebnjega proti avtomobilu na cesti, zato je v trebnjskem križišču zavil na levo. Takrat mu je pripeljal nasproti z osebnim avtomobilom Milan Zamida iz Uršnih sel. Avtomobila sta se zalekla.

NOVO MESTO: AVTOBUS - ZANESLO - 22. novembra popoldne je po Glavnem trgu peljal avto LJ 456-90, ki ga je vozil Avto Rukše iz Novega mesta. Avto je pred cvetličarno je avtoBUS zaneslo na levo, da je trčil v osebni avto Novomeščana Draga Badovinca. Škoda je za 4.300 dinarjev.

GOTNA VAS: PEŠEC! - Jakša iz Gradca pri Metliki se je 22. novembra peljal od Gotne vas proti Novemu mestu, ko je nenadoma opazil pred seboj pešca. Njega je panično iz Gotne vasi je šla proti mestu, hodila je meter od desne roba. Pri padcu se je poškodovala in so jo morali odpeljati v bolnišnico, ker Jakša kljub zaviranju ni mogel preprečiti nesreče. Škoda je za 600 dinarjev.

MOKRO POLJE: ZANESLO - 23. novembra zvečer se je Slavko Gradšar z avtomobilom peljal iz Sentjerneja proti Novemu mestu. Pri Mokrem polju je avto v ovinku zaneslo v jarek.

Sneg grozi

V četrtek zvečer in v petek je močan sneg spet naredil veliko škode. Ljubljanska uprava javne varnosti je že ob 22.30 v četrtek zaposlila novomeško, naj na Otočcu in v Poljanah izločajo vsa tovorna vozila, da ne bo prevelikih zastojev na avtomobilski cesti.

Ti ukrepi pa niso bili dovolj, saj so čez dobro uro cesto zaprli za ves promet. V petek zjutraj ob 3.45 so jo potem spet odprli za vsa vozila, vendar pa so jo ob 5. spet morali zapreti za tovornjake.

Močan sneg je povzročil veliko zamud v železniškem in avtobusnem prometu. Po običaju jo je spet hudo zagodel tudi poštarjem, saj poštni strokovnjaki niti niso še uspeli popraviti vseh okvar, ki jih je povzročil snežni metej 18. novembra. Sneg je nagajal tudi električarjem: nekajkrat je zmanjkalo toka. Je 24. november potemtakem resničen dokaz, da je prišla zima?

O cestnem prometu skozi Novo mesto
Današnji Skupščinski Dološki list objavlja odlok o ureditvi cestnega prometa v mestu Novo mesto, ki ga je občinska skupščina sprejela na svoji zadnji seji. Odlok prinaša precej novosti in sprememb, opozoril, prepovedi itd., zaradi česar naj bi se opozarjamo. UREDNISTVO

RAZPRAVE
Za petek popoldne so bile na okroglnem sodišču v Novem mestu razpisane tri razprave: zoper Jurca Tratnika po čl. 235/II. kazenskega zakonika, zoper Viktorja Gorjanc po 141/I. in III. členu in zoper Franca Švigelja po členih 271/III in 273/V.
Ker zaradi spremenjenega vrsta pri zaključevanju današnje številke teh obravnava nismo mogli več zapeljati med današnjimi poročili, bomo o njih pisali v naslednji številki. UREDNISTVO

PRI ZDRAVNIKU

Onega jutra sem se zbudil ves utrujen in bolan. Bilo mi je, kot da bi me kdo vso noč tepel. Sprva sem pomislil na prehlad in gripo in koj zvrnil kozarček močnega. Pa ni dosti pomagalo. Zvijalo me je naprej...

Ko je bilo huje, sem se odločil za zdravnika. Zlil sem se z množico v čakalnico in vdano čakal, da pridem na vrsto. Bili so med nami reveži brez rok in nog, bili so vročičneži in padavci, norci in simulantni... Zdravnik pa le eden!

Po dolgem čakanju sem končno prišel pred moža v belem. Nisem slepomislil, nisem skrival. Povedal sem, kako in kaj, in bil koj poslan na raznovrstne raziskave.

Naslednjega dne zgodaj zjutraj sem že bil tam, da bi dal kri, pa vodo in drugo, in spet sem čakal in čakal. Ko sem vstopil, so me malo prešpikali; malo se je podedila kri, malo sem se skremžil, malo požiral, in že je konec za tisti dan. Rekli so mi, naj drugi

dan spet pridem. In res sem šel, pa spet čakal, tja v večnost...

Nato so moje izvide poslali tja do glavnega mesta in za njimi se je skoraj zgubila vsaka sled. Spraševal sem in prosjačil, klel in prosil, da sem naposled zvedel, da so moji izvidi spet tu. In spet sem se zlil z množico v čakalnici, spet čakal in potem spet stopil pred moža v belem.

Pogledal me je od nog do temena, posktilil v moj spis in izvide in rekel:

„Poslušajte, vi... vi... Saj vam nič ni, razumete? Ono, kar vas je tiščalo, je bil kak v črevah zgubljeni vetro... Zdravi ste... Vsaj zaenkrat. Seveda pa s tem še ni rečeno, da ne boste raka ali česa drugega morda skupili v prihodnjem letu. Kdo ve?“

Zdaj sem spet zadovoljen in srečen. Ne vem pa, kako bo prihodnje leto. Za vsak primer pa sem si na pokopališču rezerviral skromen prostorček.

JAKA PRAVIČNIK

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Torek, 28. novembra – Jakob Steda, 29. novembra – dan republike
Četrtek, 30. novembra – Andrej Petek, 1. decembra – Marijan Sobota, 2. decembra – Blanka Nedelja, 3. decembra – Franc Ponedeljek, 4. decembra – Barbara Tork, 5. decembra – Stojan Sreda, 6. decembra – Miklavž Četrtek, 7. decembra – Urban

KINO

BREŽICE: 28. in 29. 11. ameriški barvni film „Ne streljaj, Džo“.
CRNOMELJ: 29. in 30. 11. ameriški barvni film „Naši sorodniki“.
1. 12. ameriški barvni film „Se-stanek z zlobnežem“.
3. 12. ameriški barvni film „Obriši solze, očka“.
6. 12. francoski barvni film „Dr. v rdečem plašču“.
KOSTANJEVICA: 28. 11. ameriški barvni film „Kraljevi sen“.
29. 11. jugoslovanski barvni film „Kako

umreti“.
2. 12. francoski barvni film „Kleveta“.
3. 12. ameriški barvni film „Dolina smrti“.
MIRNA: 2. in 3. 12. „Lepotica dneva“.
METLIKA: Od 28. do 30. 11. ameriški barvni film „Cabasko“.
MOKRONOG: 2. in 3. 12. italijansko-ameriški film „Bilo je nekoč na Divjem zahodu“.
NOVO MESTO: Od 28. 11. do 1. 12. ameriški barvni film „Patton – jekleni general“.
Od 1. do 3. 12. ameriško-italijanski barvni film „Za mrtvega molj – živega ubij“.
4. 12. Gostovanje MGL. 5. 12. ameriški barvni film „Puške za Apače“.
– POTUJOČI KINO NOVO MESTO: Od 1. do 5. 12. ameriški barvni film „Puške za Apače“.
RIBNICA: 2. in 3. 12. ameriški barvni film „Črni šerif“.
SEVNICA: 29. 11. ameriški film „Jagode in kri“.
2. in 3. 12. ameriški film „Oaza smrti“.
6. 12. francosko-italijanski film „Primi hudiča za rep“.
SENTJERNEJ: 29. in 30. 11. „V gori raste zelen bor“.
2. in 3. 12. „F kakor Flint“.
TREBNJE: 2. in 3. 12. španski barvni kavbojski film „Pet maščevalcev“.

maliglas

SLUŽBO DOBI

IŠČEMO gospodinjstvo pomočnico za pomoč v gospodinjstvu in varstvo dveh otrok. Dr. Kuhej, Ljubljana, Vižmarje-Brod, Nova ulica 3.

ZA POMOČ v gospodinjstvu nudimo mlajši upokojenki garsonjero s centralno kurjavo. Naslov v upravi lista (2411/72).

SOBO IN HRANO oddam ženski, ki bi izmenično varovala dva otroke. Janez Kastelic, Zabja vas 36, Novo mesto.

STANOVANJA

MLAD ZAKONSKI PAR nujno išče prazno sobo in kuhinjo kjerkoli v Novem mestu ali bližnji okolici. Plačava dobro. Marjanca Drmaž, Gor. Brezovica 7, 68310 Sentjernej.

Motorna vozila

KUPIM TRAKTOR FERGUSON 35, nov ali v dobrem stanju. Kočevar, Stranje, pošta Blanca.

PRODAM

UGODNO PRODAM zidano garažo na Mestnih njivah (poleg bloka 6) v Novem mestu. Ponudbe pod „Ugodno“.

ZELO POCENI prodam kombinirano omaro, raztegljiv kavč, komodo, mizico in dva fotelja. Ercegovec, Zagrebška 8a, Novo mesto.

PRODAM hidrofor v dobrem stanju. Ostalo po dogovoru. Jože Kranjc, Gor. Radulje 9, Škocjan.

PRODAM NOVO trajno žarečo peč. Milan Berlogar, Dol. Kamence 36, Novo mesto.

POSEST

PRODAM stanovanjsko hišo s 5 ari zemlje. Električna v hiši, voda v bližini. Cena ugodna. Franc Kink, Sedem 37, Senovo.

PRODAM manjšo hišo z vrtom na Starem gradu pri Krškem. Vse informacije dobite v gostilni Špiler na Starem gradu.

PRODAM MLAD kostonjev gozd na Golobinjku. Naslov v upravi lista (2402/72).

ENODRUŽINSKO stanovanjsko hišo z vrtom, vseljivo, prodam. Informacije: Alojz Starc, Cesta 4, julija 46, 68270 Krško.

RAZNO

POROČNI PRSTANI! – Ste v zadregi, kaj bi kupili za trajno darilo? Stopite k Otmarju Zidariču, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

Ob smrti dragega moža, očeta in starega očeta

Ob smrti dragega moža, očeta in starega očeta

ADOLFA RADKOVIČA iz Drče pri Šentjerneju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje ter za spremstvo na njegovi zadnji poti v tako velikem številu. Prisrčna hvala častiti duhovščini za opravljeni obred in ganljivi govor. Nadalje iskrena hvala Kartuziji Pleterje in kolektivu Usluge iz Ljubljane za podarjene vence in izraženo sožalje.

Zalujoči: žena Ana, sin Ignac in hči Anica z družinama.

OBVESTILA

Specialistična ambulanta pri ginekološko-porodniškem oddelku Splošne bolnice Novo mesto posluje vsak dan razen nedelje od 9. do 13. ure, ob četrkih pa tudi popoldne od 15. do 18. ure. Splošna bolnica Novo mesto.

Hočete vedeti, kaj se pri nas godi? Naročite Dolenjski list!

ZAHVALE

Zahvaljujemo se vsem, ki so našega dragega in nepozabnega moža, očeta, brata, svaka in strica

MILANA KOZOLETA rudniškega elektrika

množično pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala prijateljem, sosedom in delovnim tovarišem kolektiva rudnika Senovo in Zdravstvenega doma Krško ter Splošne ambulante Senovo, posebno dr. Malavašiču, dr. Ladiku ter ostalim uslužbencem. Prisrčna hvala vsem darovalcem vencov in cvetja. Iskrena zahvala vsem, ki so nam v tem najbolj bridkem trenutku stali ob strani in nam izrekli sožalje osebno ali pismeno. Pri tem pa še posebno zahvala tov. Jožetu Požunu. Naša najprisrčnejša zahvala govornikom, pevcem in godbenikom rudarske godbe Senovo. Še enkrat vsem srčna hvala.

Zalujoči: žena Ivanka z otroki ter drugo sorodstvo. Senovo, 15. novembra 1972.

Ob smrti naše matere

JOŽEFE OKLEŠEN iz Goriške vasi 4

se iskreno zahvaljujemo vaščanom, vsem prijateljem in znancem, ki so se prišli posloviti od nje ter jo spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom in strežnemu osebju internega oddelka bolnišnice Novo mesto za vso pomoč in nego v času njene bolezni. Lepo se zahvaljujemo gospodu župniku za opravljeni obred.

Zalujoči: vsi njeni domači.

Ob nenadomestljivi izgubi našega dobrega moža in očeta

JOŽETA KOZANA iz Tribuč

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, kolektivoma IMV in Begrad Crmolevi, ZB, Gasiskemu društvu in mladinskemu aktivu Tribuč ter vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje. Posebna zahvala za tople poslovilne besede tov. Antonu Mileku in gospodu župniku za opravljeni obred.

Zalujoči: žena Kristina, sin Jože, hčerki Štefka in Tinca z družino.

Ob nenadni smrti našega dragega očeta in starega očeta

FERDINANDA KOČARJA iz Brežice

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, ga spremili na zadnji poti. Hvala za pozornost kolektivu Dolenjke, Mesariji Kostanjevica, Agrari Brežice in vsem, ki so darovali vence in cvetje. Hvala tudi gospodu župniku in pevcem.

Zalujoči: sinova Ferdo in Dolfi, hčerka Ivanka, vnukinja in vnuka.

Krvodajalci, pridite!

Krvodajalsko akcijo bo občinski odbor Rdečega križa organiziral tudi v Žužemberku. Vsi krvodajalci iz Smihela, Dvora, Žužemberka in Preval se naj 8. decembra zglasijo v Žužemberku, da bi humana akcija tudi na tem koncu kar najbolje uspela!

Darujte kri – 1. in 2. decembra!

V krški občini bo v petek in soboto krvodajalska akcija. Ne pozabite nanjo. Pridite in se prijatelj pridobite za to plemenito dejanje. V tovarni papirja bo odvzem krvi v petek od 5. do 15. ure v osnovni šoli na Senovem pa v soboto od 6. do 15. ure.

Krvodajalci v Šentjerneju!

Občinski odbor Rdečega križa v Novem mestu obvešča vse krvodajalce, da v torek, 5. decembra, v Novem mestu ne bo krvodajalske akcije. Ekipa bo tokrat odšla v Šentjernej, akcija pa bo potekala v šentjernejski zdravstveni postaji. Pri Rdečem križu prosijo vse krvodajalce in druge občane v Šentjerneju in okolici, naj se te akcije zanesljivo udeležijo.

Zabavali vas bodo: »UNIONI« »SEPLAN« orkester »ESTRADE«

SILVESTROVANJE

Silvestrski menu! Cena: 200.–, 250.– din
INFORMACIJE: tel. 72-010

ŠOLA ZA VOZNIKE!

STROKOVNI IZOBRAŽEVALNI CENTER ZA VOZNIKE MOTORNH VOZIL LJUBLJANA, JEŽICA

razpisuje

– VPIS UČENCEV V REDNE IN VEČERNE ODELKE CENTRA.

Vpišejo se lahko kandidati, stari nad 18 let, ki so končali osnovno ali poklicno šolo ter so telesno in duševno zmožni za vožnjo motornih vozil B, C in E kategorije. Izjemoma bodo sprejeti tudi kandidati, ki so končali šest razredov osnovne šole, če bodo opravili sprejemni izpit. Vozniki z vozniškim dovoljenjem za motorna vozila »C« kategorije se lahko vpišejo neglede na šolsko izobrazbo.

Za kandidate, ki še nimajo vozniškega dovoljenja, je priporočljivo šolanje v rednih oddelkih centra.

Priglasitve je treba vložiti do 31. decembra 1972.

AB Agraria BREŽICE

Ste v zadregi za darilo?

Šopek nageljčkov ali vrtnic je primerno darilo za vsako priložnost. Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. Zahtevajte v najbližji cvetličarni nageljčke ali vrtnice iz vrtnarije Čatež!

● NAPRODAJ TAM-4500

SOLSKI CENTER ZA KOVINARSKO STROKO NOVO MESTO

razpisuje JAVNO LICITACIJO za prodajo tovornega avtomobila TAM 4500 letnik 1963, generalno popravljeno.

Ogled vozila je možen vsak dan od 8.—14. ure v avtomehanični delavnici Solskega centra za kov. stroko Smihel pri Novem mestu. Licitacija bo dne 4. 12. 1972 ob 8. uri v delavnici v Smihelu.

Komunalno stanovanjsko podjetje »KOSTAK«, Krško

RAZPISNA KOMISIJA

razpisuje prosto delovno mesto

– VODJE

FINANČNO-RAČUNOVODSKE SLUŽBE

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje: – da imajo visoko ali višjo šolsko izobrazbo ekonomske, pravne ali komercialne smeri in vsaj 3 leta delovnih izkušenj v finančnem poslovanju; – da imajo srednješolsko izobrazbo ekonomske, komercialne smeri in vsaj 5 let delovnih izkušenj na odgovornih mestih vodenja finančnih služb. Osebnih dohodkov po pravilniku podjetja. Ponudbe je dostaviti na razpisno komisijo podjetja do 8. 12. 1972 oziroma 10 dni po objavi razpisa.

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE – NOVO MESTO

Razpisna komisija

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidat mora poleg organizacijskih sposobnosti vodenja podjetja in moralno-političnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje: – da ima visoko ali višjo strokovno izobrazbo elektro stroke – jaki tok in najmanj dve leti delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih ali; – da ima srednjo strokovno izobrazbo elektro stroke – jaki tok in najmanj tri leta delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih ali; – da ima mojstrsko šolo elektro stroke – jaki tok oziroma visoko kvalificirani delavec te stroke in najmanj osem let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema komisija 15 dni po objavi razpisa z oznako »Za razpisno komisijo«.

ZŽTP – TP PROMETNA SEKCIJA LJUBLJANA

razpisuje prosta delovna mesta za:

1. 30 NEKVALIFICIRANIH DELAVCEV za prometno-transportne delavce (kretnik, zavirač, premikač).

2. 10 SNAŽILK

za čiščenje zunanjih in notranjih prostorov na železniški postaji Ljubljana.

POGOJI:

pod 1. najmanj 4 razredi osnovne šole, starost do 35 let in I. zdravstvena skupina, ki jo ugotovi zdravstvena komisija pri železnici.

pod 2. starost do 40 let.

Za vse novo sprejete pod točko 1. organizira podjetje strokovni tečaj za prometno-transportne delavce, ki traja 3 do 4 mesece. Po uspešno opravljenem tečaju dobijo naziv kvalificirani delavec.

Po dveh letih neprekinjenega dela imajo kandidati možnost opravljati izpite za sprevodnika, vlakovodja ali pa vlakovnega odpravnika.

OD določa po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov in druge prejemke delavcev ZŽTP Ljubljana.

Prošnje pošljite na naslov: ZELEZNIŠKA POSTAJA LJUBLJANA, TRG OF 7 – SPLOŠNA SLUŽBA.

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnik, Jože Jekc, Tone Klenovšek, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Šmerdel, Franc Stajdohar in Ivan Zivč.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Marjan Legan, Janez Pezelj, Jože Primc, Jože Spilchal, Jožica Tepey, Ivan Zoran in Alfred Zelenik – Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 2 dinarja – Letna naročnina 79 dinarjev (za 1972: 64 din), polletna naročnina 39,50 din, plačljiva vnaprej – Za inozemstvo 160 dinarjev ali 10 ameriških dolarjev oz. 30 DM (ali ustreznega druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 521-620-1-32002-10-8-9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 40 din, 1 cm na določeni strani 55 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 80 din. Vsak mali oglas do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 5 od 1. 7. 1972. – Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 521-9-9 – Naslov uredništva in uprave: 68001 NOVO MESTO, Glavni trg 3 – Poštni predal 33 – Telefon: (068) 21-227 – Nenaročenih rokovpisov in fotografij ne vračamo – Tiska tiskarna »Ljudske pravice« v Ljubljani.

19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice, 20.00 Koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana, 22.15 Tipke in godala.

CETRTEK, 7. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja, 9.35 Glasbena matineja, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Vrt v domačini, 12.40 Z domačimi, 13.30 Priporočajo, 14.10 Za otroke, otroške igre, 15.30 Napotki za turiste, 17.10 Operni koncerti, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice, 20.00 Slovenski oktet nam bo predstavil mojstrov iz dobe renesanse, 20.30 „Top-pops 13“, 21.15 Besede o morju in pomorščakih, 22.15 Besede in zvoki iz logov doma.

SOBOTA, 2. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja, 9.35 Godala v glasbi, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Franc Lečniškar: Naj bi razvijali praščereje v domačini, 12.40 Po domače, 13.30 Priporočajo vam... 14.10 S pesmi in besedo po Jugoslaviji, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 „Vrtljak“, 17.10 Z ansambлом Joachim-Combo, 17.20 Gremo v kino, 19.00 Dobimo se ob isti uri, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Petnajst minut za EP, 20.00 Plesni orkester Zagreb v olimpijski vasi v Parizu, 21.28 Zabavna radijska igra - Dr. Walter Gerteis: Inšpektor pripravlja za našo izseljenca.

NEDELJA, 3. DECEMBRA: 6.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke - Therbjorn Egner: Baktus, 9.05 Koncert iz

naših krajev, 10.05 Še pomnite, tovariši... Dr. Ivan Cibic: Visok krvni prispevek slovenskih sanitetnih delavcev v NOB, 10.25 Pesmi borbe in dela, 10.45 do 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, vmes ob 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 13.30 do 15.30 Nedeljsko športno popoldne, 15.30 Nedeljska reportaža, 16.00 Popularne operne melodije, 16.30 Humoreska tega tedna - M. Wabser: Selitev, 17.05 Radijska igra - Andriž Szyplski: Agent iz Vaduza, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice, 20.00 „V nedeljo zvečer“, 22.20 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 4. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja, 9.20 Z velikimi zabavnimi orkestri, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Jože Furlan: Predvidevanja zavoda za plan na področju poljedelstva, 12.40 S tujimi pihalnimi godbami, 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 „Vrtljak“, 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne, 18.15 Z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Petnajst minut za EP, 20.00 „Ti in opera“, 22.15 Za ljubitelje jazzja.

TOREK, 5. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja, 9.35 Slovenske narodne, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Tine Pardubsky: Rudnine v prehrani domačih živali, 12.40 Z domačimi ansambli in pevci, 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Glasbena tribuna mladih, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 „Vrtljak“, 17.10 Popoldne baročne

glasbe, 18.15 V torek nasvidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Petnajst minut za EP, 20.00 Prodajalna melodij, 20.30 Radijska igra - Manfred Bieler: „Missa“, 22.15 Pop-evke se vrstijo.

SREDA, 6. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Nenavadni pogovori, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Milena Lekšan: Novosti v sadnem izboru Slovenije, 12.40 Od vasi do vasi, 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 16.00 „Vrtljak“, 17.10 Glasbena galerija, 18.15 Glasbene vinjete,

TELEVIZIJSKI SPORED

TOREK, 28. NOVEMBRA
9.35 TV v šoli (Zg) - 10.40 Ruščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.35 Ruščina - ponovitev (Zg) - 15.55 TV vrtec (Zg) - 16.10 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.30) (Bgd) - 17.50 Vrtljak ugank (Lj) - 18.05 Risanka - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Zbor glasbene matice iz Ljubljane (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Regionalna arhitektura: Alpska hiša (Lj) - 19.25 Tehnika upravljanja (Lj) -

SREDA, 29. NOVEMBRA
9.00 Čestitka (Lj) - 9.05 Risanka ali lutkovni film (Lj) - 9.20 S. Novaković: Čas konj - otroški spored (Lj) - 10.10 Radost Evrope - barvna oddaja (Bgd) - 11.10 Rezerviran čas - 11.40 Promenadni koncert (Sko) - 12.25 Poročila (Lj) - 15.25 Vitez Vihar (Lj) - 15.50 Poročila (Lj) - 15.55 Mozaik (Lj) - 16.00 Boks - finale prvakov (Bgd) - 18.15 Desant na Drvar - celovečerni film (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Z. Sintić: Korito ponikalnice - TV drama (Lj) - 21.40 Jugoslavija v partizanskih pesmi (Lj) - 22.40 Poročila (Lj)

CETRTEK, 30. NOVEMBER
10.05 Poročila (Lj) - 10.10 Folklor (Zg) - 10.40 Radost Evrope - barvna oddaja (Bgd) - 11.40 Beograjski amaterski zbori (Bgd) - 13.10 Recital poezije (do 13.40) (Lj) - 14.45 Vsi vlaki sveta - serijski film (Lj) - 15.10 Mestece Peyton (Lj) - 16.00 Vsi vemo vse (Pionirski TV kviz) (Lj) - 16.55 Titovi mornarji - oddaja TV Zagreb (Lj) - 17.40 Poročila (Lj) - 17.45 Še enkrat o Muenchnu (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Cetrtkovi razgledi: Tone čufar (Lj) - 21.40 G. Elliott: Mlin na reki Floss - 4. oddaja (Lj)

PETEK, 1. DECEMBRA
9.30 TV v šoli (Zg) - 11.00 Angleščina (Bgd) - 14.40 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.40 Veseli tobogan: Pobrežje pri Mariboru (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Namizni tenis - oddaja iz cikla Rekreacija (Lj) - 18.35 Ekonomsko izrazoslovje: Narodna banka Jugoslavije (Lj) - 18.40 Praški madrigalisti (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Titovi delavci - reportaža TV Zagreb (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Reportaža (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.40 Jesensko listje - celovečerni film (Lj) - 22.15 Sedem morij - barvna serija (Lj) - 23.05 Poročila (Lj)

SOBOTA, 2. DECEMBRA
9.35 TV v šoli (Zg) - 16.30 Državno košarkarsko prvenstvo - prenos (Zg, ali Sk) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Gospod Piper - barvni film (Lj) - 19.10 Mozaik (Lj) - 19.15 Humoristična oddaja (Bgd) - 19.45 Filmska burleska (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Večer z Mojmirom Sepetom, njegovimi gosti in PORL (Lj) - 21.35 Na poti k zvezdam - barvna oddaja (Lj) - 22.00 Medicinski center - serijski barvni film (Lj)

PRAKTIČNO IN EKONOMIČNO DOSTAVNO VOZILO!

- ZASTAVA 750 K (kombi - na sliki) tovarniška cena 35.589 din
- ZASTAVA 750 T (furgon), tovarniška cena 32.442 din

UGODNOSTI:

- Podjetjem odobravamo 50 % kredita na tovarniško ceno za dobo 3 let,
- zasebnikom pa nudimo družinski kredit do višine 20.000 din

VOZILO LAHKO DOBITE TAKOJ!

INFORMACIJE:

NOVOTEHNA

Novo mesto, telefon: 21-737/13

»Dolenjski list« tribuna bralcev

ljubljska banka

vsem občanom in poslovnim prijateljem naše čestitke ob dnevu republike

PRIVOŠČITE SI TO ZADOVOLJSTVO!

10 OJ. MLINI... KJE JE VAŠ ČAS?

pisar: jože spichal

Gričar se je rodil v mlinu, je bil mlinar, tudi bratje, ki so pomrli, so bili mlinarji. Ta mlin je kupil 1953 od nekoga iz Trebnjega. Še prej je bil lastnik Pehani. „Med vojno sem prišel sem,“ pravi Gričar in kaže na mlin, kje vse je že dvigal zamlnskih koles: „Oto, Vavta vas, Podboršt, Mirna pravzaprav Ivanja vas, pri Zalcu, Radeče...“ Mlin je star 69 let, težko ga revma ga daje. „Dela bi pa dosti, vam rečem, za delati, ki bi hotel oziroma delati!“ Gričarjeva imata pet otrok. So so ili od hiše, vsi so v službi. Nikogar ne bo, ki bi mlet. Ko bom jaz ustavil kolesa, bo konec. Meljem, kolikor morem.

Največ nekaj dni v tednu!“ Nekaj žalosti je bilo v teh besedah, nekaj bolečine zaradi tega, ker se bodo štiri mlinska kolesa pod žužemberkim gradom brzkone ustavila za zmeraj.

V hudiča Gričar ne verjame, zato je najbrž žalosten. Ko bi verjel v repatega vruga, bi verjel tudi v to, da se bodo kolesa še vrtela!

V Podborštu je namreč slišal za zgodbo, ki so jo pripovedovali okoliški kmetje. V tistem mlinu naj bi mlet sam hudič! Edini pogoj, da je prišel pomagat mlinarju, je bila merica vina. Če so prinesli z žitom tudi dobro vino, je prišel hudič in tako hitro zmlal, da so se vsi čudili.

S tako razlago je bil zadovoljen tudi mlinar, ki je rad spil kozarec preveč...

Druge vrste mlin

Potem sva se odpeljala mimo podrtega mlina v Žužemberku. Struga se je razširila in poglobila, sonce je prijetno sijalo, zato sva pustila vesla in se predajala toku. Kljub temu ni bilo dolgo, ko sva prišla v mlin Petra Bradača v Jarni na Dvoru. Doma ni bilo nikogar, od sosedov pa sva izvedela, da je Bradač v bolnišnici.

Zato sva pogledala še v ribogojnico na Dvoru. V bazenih je bilo postrvi, da skoraj ni bilo videti vode!

To je kajpak druge vrste mlin, vendar pa namelje znatno več denarja. Samo nekaj zaposlenih šteje ribogojnica. Gledala sva postrvi in ugibala, koliko stane reja ene ribe, po koliko jo prodajo gostincem ali trgovini in koliko plačajo turisti, ko jo dobijo spečeno na mizo.

Te vrste matematika ni bila

za naju - in za marsikoga drugega tudi ne - zato sva se raje spustila v kanu, se umaknila smrdljivemu curku vode, ki brizga iz kanala ribogojnice (skoraj sva pomislila, da sva na morju!) in padla v drugo umazano. Nasproti ribogojnice je namreč z desne drvel v Krko širok, umazan potok s tako silo, da je dotlej čista voda izgubila svojo bistrino in se je odtlej kotalila proti Savi umazana, kalna in rjava. Taka, na kakršno so navajeni Novomeščani in prebi-

valci drugih krajev ob spodnjem delu Krke

Odveč je razglablјati, kje se zamaže in kdo jo zamaže. Naj bo to kočevski rudnik ali kdo drug: pod Dvorom je daleč od bisera!

Kam udari strela?

Mislim, da je bil najtežji kos poti zadnjih dvesto ali tristo metrov pred jezom, na katerem stoji mlin in žaga v Podgozdu 24, last Debelakovih, ki ne dela, in mlin in žaga v Gornjem kotu pri Dvoru 9, kjer mlin in žaga še delata.

Voda je bila nizka, a čeri ni bilo videti, ker je bila voda tako umazana. Zato sva morala iz čolna. Ker nisva ničesar videla, sva bila izpostavljena neprestani nevarnosti, da se bodo čeri umaknile globlji vodi, midva pa bova čofnila do vratu ali še čez v vodo.

Na srečo sva brez nezdod prišla do Glavanovega mlina. Karel Glavan - po domače pravijo tu „Pri kmetu“ - sicer potrди, da mlin in žaga še delata, vendar vedno slabše.

„Ne vem, če bom dolgo zdržal. Skoraj je več stroškov kot dobička,“ potarna. „V mlinu pravzaprav ni več dela. Saj

Roičev mlin v Žužemberku je na valjčke, a ne melje dosti. Slikar Kamilo Legat je lani prav v tem mlinu našel navdih za svoj akvarel

so skoraj vsi kmetje v tovarnah, kako naj potem mlinarji meljemo? Žaga teče malo bolj pogosto od mlinskih koles...“

Mimo žage in elektrarne v Soteski sva nameravala naprej k mlinu v Rumanji vasi. Če sem zapisal „nameravala“, to ne pomeni, da tja nisva prišla.

Samo voznja ni bila taka, kakršno sva pričakovala. Že res, da sva se dan prej zmenila, da morava biti bolj vztrajna od dežja, če ga hočeva premagati. Toda dež je bil potuhnjeno: umaknil se je vse do dveh popoldne naslednjega dne in naju pustil, da sva se utrudila na soncu. Ko sva bila tako nepravilna, se je nenadoma stemnilo, mrzlo zapihalo in brez napovedi začelo treskati. Hribi in hoste v bregu so se zavili v kopaste oblake.

Potem se je ulilo. To ni bil pohleven dežek niti ne kratka poletna nevihta! Treskalo je kot za stavo, bliski so parali nebo in vse strani in nekajkrat je strela udarila prav blizu.

Ugibala sva, kje je bolj varna voznja: sredi Krke, po levi ali desni? Za nekaj minut sva se skrila pod drevesa ob bregu, toda kmalu sva bila še bolj mokra: skozi drevesa sva dobila na glavo ves dež, hkrati pa še debele kaplje z vej.

Pomagati tudi prestopniku

Zaradi Maksa ne bi bilo treba Titovih pisem – Spoštujte ga poštene občani in kriminalci

„Če bi imeli vsi tak odnos do dela, kot ga ima miličnik Maks Vovk, potem ne bi bilo treba nikoli nobenega pisma predsednika Tita,“ meni občinski javni tožilec in namestnik sekretarja občinskega komiteja ZK Kočevje Alojz Petek.

Komandir postaje milice Franc Jarc pa pravi: „Maks dela ne le takrat, ko ima službo, ampak vedno, kadar ga družba potrebuje. V službo ne prihaja zaradi službe, ampak zaradi dela.“

Miličnika Maksa pozna vsa Kočevska in vsi ga spoštujejo: tako poštene občani kot „lumpje“. „Veliko se je treba pogovarjati z ljudmi, jih spoznati, pa gre. Vedno je treba ugotoviti ne le prekršek, ampak tudi, kaj je človeka privedlo do tega, da ga je storil,“ meni Maks.

Maks je strog, pošten, marljiv, vsakega skuša razumeti in tudi prestopnika skuša privedi na pravo pot, kot da je njegov oče. Na skrbi ima predvsem klasični kriminal, manj se ukvarja z gospodarskim („ki je bil v zadnjih letih sploh preveč zanemarjen“), še posebej pa je zadolžen za mladinski kriminal.

„Mlademu tatu ali goljufu kar povem, kaj sem jaz vse doživel v stari Jugoslaviji, kaj doživljam včasih še zdaj, pa kljub temu ne krađem ali goljufam.“

Maks se je rodil 1924 na Žigarskem vrhu pri Sevnici. V družini je bilo 11 otrok. Oče je bil voznik. Prvič je šel služiti za pastirja z enajstimi leti, kasneje je tudi vozil in sploh delal vsa dela, ki so jih zahtevali gospodarji, in to od ranega jutra do trdne teme.

„Kruha je bilo malo. Ni bilo tako kot danes, ko ga ponekod mečejo v smeti. Kruh je bil redkost in se zelo si moral prositi zanj. Spal pa sem poleti na skednju, pozimi v hlevu. Ni bilo kavčev, postelj... In tisti gostilničar in kmet Marko Lipovšek iz Krakovega me je s konji in

vozom vred prodal sevnški KOPITARNI...“

„Pri mnogih mladoletnikih beseda zaleže in se pravijo. Težko pa je pri tistih, ki nimajo enega od staršev ali obeh, kjer so starši ločeni ali pa je samo še eden živ. Se težje pa je tam, kjer sami starši napeljujejo otroke v kriminal...“

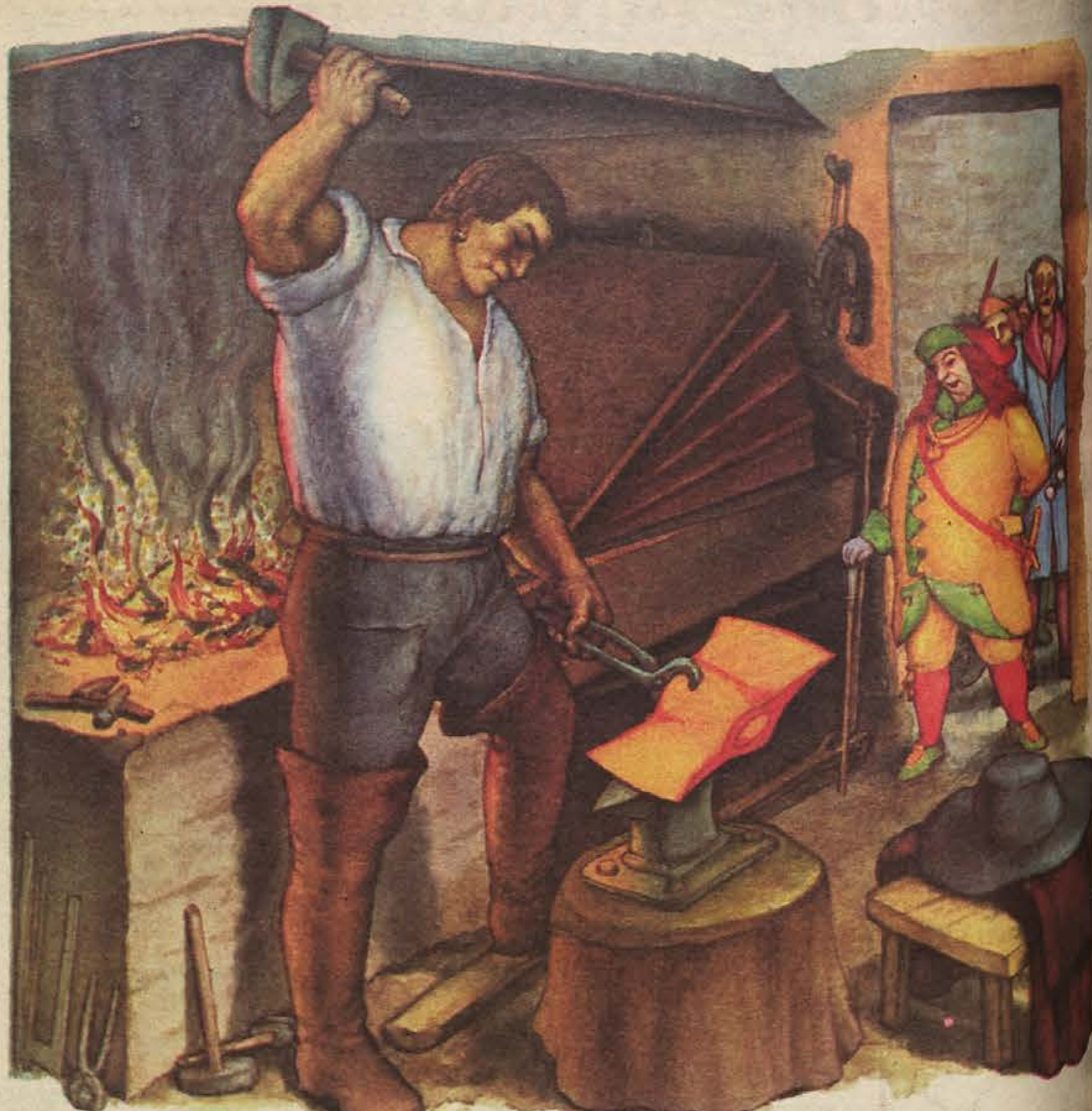
Med vojno je delal pri firmi Sentjura v Trbovljah. Leta 1943 so ga mobilizirali v nemško vojsko. 1944 so ga Rusi ujeli. Bil je v Moskvi, v Sibiriji, Krasnogorsku pri Tuli. Oktobra 1944 se je boril v partizanski vojski na sremski fronti, vkorakal je v Trst, decembra 1954 je bil demobiliziran. Od 1948 pa je miličnik v Kočevju.

Maks je rešil veliko primerov. „Debele bukve bi lahko napisal. A kaj bi govoril o tem...“

Z ženo prineseta skupaj domov vsak mesec do 3.100 din. Imata 4 otroke: dva sta na fakulteti, ena na srednji šoli, eden se uči za mehanika. „Ne živimo razkošno, pa tudi v pomanjkanju ne.“ Dolgo so se stiskali v stanovanju, ki je merilo 43 kvadratnih metrov, potem so dobili še eno sobo...

„Partijec sem od leta 1949, žena pa menda od 1963. Kaj je danes narobe? Ni pravega sorazmerja pri kaznih. Nekdo poneveri milijone in milijone, nekdo pa povzroči prometno nesrečo, pa sta oba enako kaznovana. Prometne nesreče niso nikoli namerne, kraje pa so vedno naklepne in izvršene zaradi koristljubja. Pri prometni nesreči je skoraj vedno storilec hitro znan, pri gospodarskem in drugem kriminalu pa ga je zelo težko odkriti...“

„Ob Titovem pismu pa pravim, da bo bolje, če bomo vsi pljunili v roke, ne le eni. Pregarjati je treba lumpe, barabe, kriminalce; pomagati pa moramo vsemu, kar je pravično, človeško, napredno in seveda po predpish. J. PRIMC

... Krpan vzame kos železa in najtežje kladivo, ki ga je kovač vselej z obema rokama vihtel; njemu je pa v eni roki pelo, kakor bi kdo klepal. „Oj tat sežgani!“ pravijo vsi, ko to vidijo; še cesarju se je imenitno zdelo, da ima takega hrusta pri hiši... (Fran Levstik, MARTIN KRAPAN, ilustracija: akadem. slikar in kipar Tone Kralj) – Izvirne ilustracije za vso knjigo je tovariš Kralj podaril Gorjupovi galeriji v Ljubljani.

PREDLOG S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE RIBNICA

Nič dragih novoletnih daril

Odborniki opozorili, da je treba pogledati predvsem, kako so prišli do bogastva nekateri krošnjariji in peskokopi – Predlog: samoprispevek podaljšati – Z darili zgraditi vrtec

O nalogah občinske skupščine v zvezi s pismom predsednika Tita so razpravljali na zadnji seji občinske skupščine Ribnica. Pri tem so ugotovili, da je treba dosledno izvajati vse programe in sklepe, ki jih občinska skupščina sprejme. Okrepiti je treba samoupravljanje in doseči, da bodo s presežno vrednostjo res razpolagali proizvajalci.

Poskrbeti je treba tudi, da bo v bodoče namenjenega več denarja za družbeno gradnjo, saj si mnogi delavci ne morejo zgraditi lastnih hiš, stanujejo pa v zelo slabih stanovanjih. Tudi do sezonskih delavcev se ne bi smeli vesti kot „neokolonialisti“, se pravi, skrbeti le za njihovo

delo, za njihovo splošno počutje in standard pa ne.

Večina odbornikov je predlagala, naj bi za urejanje raznih zelo potrebnih zadev podaljšali krajevni samoprispevek. Po enem od predlogov, naj bi se ta samoprispevek ne zbiral v „osrednjo blagajno“, ampak na območjih (morda v krajevnih skupnostih), kjer plačevalci samoprispevka stanujejo.

Skupščina je tudi predlagala, naj bi delovne organizacije ob novem letu ne kupovale dragih daril. Ta de-

nar naj bi solidarno namenjali za ureditev te ali one potrebne zadeve v občini. Nekdo je predlagal, naj bi tako prihranjeni denar porabili za gradnjo vrtca v Ribnici. K temu denarju bi po nekem predlogu lahko dodali še tistega, ki ga delovne organizacije namenjujejo za obdaritev žena od osmem marcu.

Tudi pri nekaterih drugih točkah dnevnega reda se je razprava spet vračala k pismu. Tako je več odbornikov med razpravo o obrtništvu opozorilo, da imajo nekateri obrtniki, kot na primer peskokopi in krošnjariji, zelo velike dohodke in da so med njimi gotovo taki, ki so tudi neupravičeno obogateli. „Saj ni običajno (normalno), da nekdo v dveh letih kupi tri avtomobile, razen tega pa še gradi hišo,“ so nekateri odborniki poudarili v razpravi, vendar niso omenili nobenega imena.

Ljubljanska drama drevi v Brežicah

Ljubitelji gledališča bodo nočjo imeli priložnost spremljati predstavo osrednje slovenske gledališke hiše. Gostje bodo uprizorili „Vdovo iz Ankone“. Letos je to prvi obisk Slovenskega narodnega gledališča v Brežicah.

Dve gostovanji

V okviru abonmajskih prireditev bo 4. decembra gostovalo v Novem mestu Mestno gledališče ljubljansko z bulvarke Alana Ayckbourna „Ljubzen druge polovice“. Prireditev, ki si jo bodo obiskovalci lahko ogledali tudi z abonmajskimi vstopnicami, se bo pričela ob 19.30. Tri dni zatem bo gostoval v Novem mestu Slovenski instrumentalni kvintet. Ob 16. uri bo koncertiral za mladino, ob 19.30 pa za odrasle.

NEDELJO ODPRTO

SAMOPOSTREZBA pri mostu MARKET v Bršljinu

DOLENJKA

AVTORJA ŠIFRE 1948317

prosimo, da nam pošlje svoj naslov; zgodba, poslana za „Gosje pero“, je sprejeta v ožji izbor, potrebujemo pa njegov naslov, da ga bomo lahko o tem obvestili. UREDNIŠTVO

NAGRADNA IGRA V PRATIKI, V PAVLIHI KUPONI

Zadnji rok: 10. december

„Stanovanjsko“ pripravljeno novomeško občinsko skupščino zaleglo zlasti pri manjših delovnih organizacijah, medtem ko do prvega roka (10. oktober) iz drugih in največjih delovnih organizacij poslali naročenih programov stanovanjskih potreb za srednjeročno obdobje. Neposlušnost ob tem in drugih občinskih priporočilih sklepkih so kritizirali na občinskih partijski konferenci, zato je komitej delovne organizacije izdelajo vse programe do 10. decembra, kar je tudi skrajni rok.

Naši reklamni strokovnjaki so zares vredni svojega imena! Ponujajo nam vse, kar nam srce poželi.

Bi šli radi na Havajske otoke? Nič lažjega: kupite kopalke tovarne „Veverica“ in pošljite kupon v tovarno!

Bi radi opremili stanovanje? Seveda, izpolnite kupon revije „Neja“ in že bo vaša najlepša kuhinja, kar so jih kdajkoli naredili pod soncem.

Slišim, da bi nekateri radi k slapovom Niagare. Razumljivo, potem je treba kupovati mineralno vodo in pošiljati zamške.

Zamške je treba pošiljati tudi, če hočete zastoj dobiti

„jugo-avto“ zastavo 101. Kupone morate pošiljati, če hočete v Hollywood. Ta juha vam prinaša potovanje v Kitajsko, spet druga sol vam pomaga k tritedenskem zastojem bivanju na morju. Če boste jedli to omako, boste dobili zlato, če boste uživali te kekse, boste dobili vikend. Piti morate vinjak ta in ta, da boste dobili najbolj ugleden avto, kaditi te in te cigarete (in se zastrupljati z njimi), da boste šli v Pariz.

Neizčrpen je vir, ki vam pomaga, da obogatite na lahek način, neizčrpen je izvor bedastih domislic reklamnih služb velikih in majhnih to-

varn, ki bi rade prodale svoje slabe izdelke.

Mi pa nasledamo, upamo in želimo, kupujemo tudi 100

JOJ, KAM BI ŠEL?

omak, če je potrebno toliko kuponov, popijemo hektolitre vinjaka, mineralne vode ali coca-cole, pojemo vse piškote, peremo vse perilo v tistih praških, ki so najslabši, pa nam obljubljajo avto, vikend, potovanje.

Tako hlepimo po dobrinah, ki jih sicer nimamo in živimo

v varljivih utvarah, da se bomo vozili s fordji, da bomo imeli vikende ali zlato, da bomo takoj odpotovali k

Niagarskim slapovom, na safari v Afriko, v Pariz na Pigalle ali v londonski Soho.

Industrijski manežerji pa si manejo roke, štejejo denar in se smejejo človeški neumnosti. Na konferencah bomo spet obsojali ljudi, ki hočejo na lahek način priti do denarja. Od prosvetnih delavcev bomo

zahtevali, da morajo biti tudi marksistično podkovani, da morajo mladini vcepeljati veselje do dela, do poštenega zaslužka.

Udrihali bomo po tistih, ki bogatijo brez dela, ki grabijo premoženje, ki si ga niso zaslužili. Komisije za ugotavljanje družbenega premoženja bodo do obisti pretipale sumljive bogataše. Podražili bomo pornografske revije, da ne bodo Cik, Start in druga golota kvarili naše mladine.

Skratka: zavzemali se bomo za poštenje, socialistično moralo. Skozi televizijski ekran pa se smejejo reklame: kupujte to in to, potovali boste v Ameriko. Čez cele

strani v časopisih vabijo: pijte naš vinjak, ker vam ponujamo avto! V trgovinah bodo obesili letake: kupujte naše piškote, ker boste dobili vikend!

O, sveta neumnost! Stavim, da so vsi tisti reklamni strokovnjaki, ki pogruntajo take domislice, pohvaljeni... Zato študirajo, kako bi se spomnili še kaj bolj nenavadnega, da bi jim vzbujali varljiva upanja bogastva.

To, da je naša država socialistična, jih pri njihovem gospodarsko utemeljenem početju pač nič ne briga. Torej: kupujemo in upajmo! J. SPLICAL